

Muzeul Digital al Romanului Românesc

revistatransilvania.ro/mdrr

Muzeul Digital al Romanului Românesc

revistatransilvania.ro/mdrr

Acest roman a fost digitizat în cadrul proiectului **ASTRA Data Mining. Muzeul Digital al Romanului Românesc din Secolul al XIX-lea**, inițiat de Revista Transilvania, organizat de Complexul Național Muzeal ASTRA și co-finanțat de Administrația Fondului Cultural Național (AFCN).

Sugestie de citare a arhivei:
Baghiu, Ștefan, Vlad Pojoga, Cosmin Borza, Andreea Coroian Goldiș, Daiana Gârdan, Emanuel Modoc, David Morariu, Teodora Susarenco, Radu Vancu, Dragoș Varga. *Muzeul Digital al Romanului Românesc: secolul al XIX-lea*. Sibiu: Complexul Național Muzeal ASTRA, 2019.
http://revistatransilvania.ro/mdrr

This novel was digitized for the project **ASTRA Data Mining. Muzeul Digital al Romanului Românesc din Secolul al XIX-lea**, initiated by Revista Transilvania, organized by ASTRA National Museum Complex and co-financed by The National Cultural Fund Administration (AFCN).

Citation suggestion:
Baghiu, Ștefan, Vlad Pojoga, Cosmin Borza, Andreea Coroian Goldiș, Daiana Gârdan, Emanuel Modoc, David Morariu, Teodora Susarenco, Radu Vancu, Dragoș Varga. *The Digital Museum of the Romanian Novel: The 19th Century*. Sibiu: Complexul Național Muzeal ASTRA, 2019.
http://revistatransilvania.ro/mdrr

MUZEUL ASTRA
COMPLEXUL NAȚIONAL MUZEAL ASTRA

CONSILIUL JUDEȚEAN SIBIU

PROIECT CO-FINANȚAT DE:
Administrația Fondului Cultural Național

ULBS
Universitatea "Lucian Blaga" din Sibiu

N° 1825/B.T./10/1894

GRIGORE MĂRUNTEANU

LUMEA DE AZI

ROMAN DE AVENTURI

MOTTO

Omul nu ţine atât de mult la viaţă de cât pentru că a întrebuinţat'o într'un chip urît sau rĕu; el crede neîncetat că MÂINE îi va da ce i-a scăpat azi şi veçinic aleargă după un lucru pe care tot-d'auna l'a lăsat în urmă.

BIBLIOTECA CENTRALA
Bucuresci

BUCURESCI
EDITURA LIBRARIEI C. SFETEA
1893

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Inchinat

Principelui

Grigore Sturza

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

LUMEA DE AZI

ROMAN ORIGINAL

8 Martie 1868

Primul țipăt de veselie sau de tristețe că mĕ năsteam, a fost în noaptea de 8 spre 9 Martie, 1868.

Dacă ploua, erau norĭ, sau luna poleia orașul cu lumina eĭ bălae, mi-ar fi greu s'o spun ; transperantele eraŭ lăsate în jos. Asemenea, n'aș fi în stare să vĕ descriu primele mele impresiĭ, când mĕ vĕzuĭ într'o lume nouă, căcĭ moașa prea mĕ strângea de nas, cu gând, poate, să nu remân cârn.

M'am născut! Un pesimist ar zice:

«Încă un inel de adăogat la marele lanț al nefericiților! Încă o secătură care se va mări, care

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

va avea ambiţiuni, aventuri, amoruri ascunse, îşi va da aere de om mare, şi se va crede puternic, el, atât de slab! Va înşela pe ceĭ maĭ micĭ, va rîde de ceĭ neputincioşi, va linguşi pe ceĭ cu o treaptă maĭ sus de cât el şi va linge mâinele celor puternicĭ.

Încă o picătură de apă, aruncată în ocean!

Un microb maĭ mult, care va infecta tot împrejurul luĭ».

În fine, ce maĭ în coace—în colo! Am făcut şi eu aceea ce au maĭ făcut miliarde alţĭ înaintea mea:

Am crescut! Dacă aceasta a fost o faptă bună sau rea, nu ştiu; las altora să judece.

«*Primiĭ ani aĭ copilărieĭ sunt ceĭ maĭ fericiţi din viaţă*». Această părere o împărtăşesc maĭ mulţĭ. Eu însă, nu m'am bucurat mult în copilărie; căcĭ, la şase anĭ, avuĭ nenorocirea să perd pe scumpa mea mamă. După treĭ luni, murĭ şi singurul meu frate, Alexandru; iar, după opt luni, remăseĭ orfan şi de tată!

Mĕ vĕzui dar singur, fără părinţi; mic, într'o lume atât de mare...

O mătuşă mĕ luă atuncĭ la dânsa, mĕ crescu cum putu maĭ bine, mĕ dădu la şcoală, şi fără să bag de seamă, mĕ pomeniĭ că împlinisem 20 de anĭ.

Toate fură bune pân'aci: mătuşa mĕ îngrijise; de acum trebui să-mĭ caut singur existenţa şi să gândesc maĭ serios ca să-mĭ formez şi eu un viitor.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

După multă muncă, ploconiri, încovoeri de șira spinării, reușii să fiu numit la judecătoria de ocol din Câmpina.

Imi aranjai geamantanul, sărutai mâna mătușii-mi și o porniĭ vesel la serviciul ce mi se încredințase.

Fuse cam greu întâi, până ce mĕ obicinuiĭ; pe urmă merse strună.

Distracții nu prea aveam multe.

Era iarnă și ne grămădeam toți în cafenea, unde înghițeam nori de fum, amestecați cu câte-o sorbitură de cafea turcească, cu caimac sau gingirlie.

Une-ori sub-prefectul avea bună voință să mĕ învite la masă. Aci petreceam mai bine; mai ales că avea și două cumnate să le sorbi cu ochiĭ nu alt-ceva.

Aproape începusem să mĕ obișnuesc cu o viață așa de patriarhală, când mĕ pomeniĭ într'o bună dimineață cu un decret: eram transferat la Tribunalul de Covurluĭ, într'un loc rĕmas vacant. Scirea asta mĕ înveseli, mai ales că aflasem, din auzite, că se petrecea admirabil în Galați.

Seara, dăduĭ câte-va vizite pe la cunoștințele ce făcusem; îmĭ luaĭ adio, spunêndu-le că regret de această permutare, dar n'aveam ce face: era ordinul de sus!

A doua-zi, stam comod într'un vagon de cl. II-a. Visam, fără să fumez însă. Gândeam cum să mĕ presant în acest oraș nou, unde se zicea că peștii sunt tot așa de mulți ca și pietrele în Bucuresci.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Făceam planurĭ să trag la un hotel de mâna întâĭ, să mănânc la cel maĭ bun birt şi să mĕ plimb cu trăsura cea maĭ luxoasă; zicându'mĭ că prima inpresie trebue întot-d'auna să fie bună.

Insă, maĭ mult de cât la orĭ-ce, mĕ gândeam să fac conchiste. Imĭ spusese mie o dată o vĕduvă că sunt băiat plăcut, şi-mĭ intrase fumurĭ în cap. Incepusem să mĕ cred chiar don-juan modernisat şi mĕ gândeam că nicĭ-o femee n'ar fi în stare să resiste privirilor mele galeşe şi micilor mele mustăţĭ. ce le ridicam în sus ca pe nisce cârlionţĭ de răţoĭ.

Cu ast-fel de fumurĭ în cap, mĕ dăduĭ jos în gara Galaţuluĭ.

O mulţime de birjĭ aşteptau înşirate în ordine. Am ales una care 'mi păru mai bună, şi trimesei hamalul să-mi pue bagajele într'ènsa. După ce mĕ urcai, zisei birjaruluĭ:

— Să mĕ ducĭ la cel maĭ bun Hotel!

Birjarul dete bicĭ cailor şi mĕ văzui trecênd, ca fulgerul, pe stradele Galaţuluĭ.

Mĕ uitam în toate părţile, căcĭ până atuncĭ nu călcasem încă prin locurile acelea.

Treceam înainte, ţanţoş şi arogant, căutând să sfidez pe toţĭ câţĭ întâlneam. Cu toate acestea, 'mĭ părea curios că nu mĕ saluta nimeni.

— Cum? îmi ziceam eŭ, nu ştie nimenĭ că sunt numit la tribunal?

Birjarul opri caiĭ înaintea hoteluluĭ «România».

Un chelner veni să-mi ia bagagele. Dăduĭ patru franci birjaruluĭ, şi el mĕ salută până la pământ.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Suiĭ cu ifos scările. Chelnerul venea timid după mine: aerul ce mi-l dădusem faţă de dânsul, ceĭ patru franci birjarului, îl făcuse, poate, să creadă că cine ştie ce grozăvenie e de capul meu.

Ajuns sus îĭ ziseĭ:

— Dă-mi camera cea mai bună pe care o ai.

Mĕ conduse la un salon mobilat cu gust, care avea ferestrele spre stradă.

Imĭ zise:

— Cred că d-luĭ are să-ĭ convie acest salon: e cel maĭ bun din câte avem.

Dupe ce-ĭ făcuĭ înconjurul, uitându-mĕ cu luare aminte la tot ce-l împodobea, îĭ spuseĭ că, de oare-ce nu are altul maĭ bun, rĕmân. Imĭ aranjaĭ puţin toaleta, schimbaĭ hainele cu carĭ fusesem pe drum şi eşiĭ.

Era şapte ore.

Nu ştiam în cotro să mĕ duc, dar fiind-că maĭ toţi o luaŭ spre partea de unde venisem cu trăsura îĭ imitaĭ şi eŭ.

Câţĭ-va se uitară curioşĭ la mutra mea; mie nu-mĭ prea convenaa soiul acesta de examinare şi grozav aş fi vrut să le cer cont celor care mĕ priveau, dar neavênd în cotro, fuseĭ silit să-mĭ înghit supărarea.

Daca, din întâmplare însă, mĕ privea vr'o femee, mĕ roşam ca o fecioară surprinsă în cămaşe; lăsasm ochiĭ în jos şi treceam maĭ repede înainte.

Dupe ce mĕ săturaĭ de plimbare, mĕ oprĭĭ la *Universel*, unde luaĭ masa.

La 11 ore mĕ, culcaĭ.

A doua-zi, am depus jurământul şi am făcut

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

cunoştinţa noilor meĭ colegĭ; toţĭ îmĭ părură băeţĭ de petrecere afară de primul preşedinte, care era puţin cam serios.

Seara, am stat la masă cu toţiĭ şi pe la 10 ne-am dus la café-chantant unde petrecurăm până la 2 despre ziuă.

Dupe o lună, cunoşteam aproape tot Galaţul.

Crăpam de ciudă însă că nu avusesem nicĭ-o aventură de amor pân'atunci. Idealul meŭ era aventurile galante.

Incepusem chiar să disperez, când iată că într'o seară dăduĭ peste ce căutam de-atâta timp.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Ana [1]

PRIMA AVENTURA

Era aproape opt ore.

Mĕ plimbam singur pe strada Mare, gândind la nemurirea sufletuluĭ. Ajuns în dreptul uneĭ porţĭ cu gratiĭ de fier, mĕ opriĭ: acolo şedea o ovreică brună, de toată nostimada, care'mĭ plăcea mult. O asaltasem, nu e vorbă, în maĭ multe rênduri cu privirile mele galeşe, dar nu obţinusem cu toate aceste de cât numaĭ câte un zîmbet, şi acesta pe dupe o perdea portocalie, ceea-ce mĕ făcu să zic:

1) Persoaneleacestei noraţiunĭ existand m'am gândit,să leschimb numele.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

«Acesta e zâmbet cu perdea; aşi fi maĭ fericit dacă ar fi fără perdea!»

Cum vĕ spuseĭ, mĕ opriĭ! Ce fericire! Idolul meŭ era lângă gratiĭ. Imĭ luaĭ curagiul şi mĕ apropiaĭ iute de ea. Când să-ĭ zic ceva, îmĭ aruncă o hârtie mică şi fugi. Desfăcuĭ iute petecelul ce'l ridicaĭ de jos şi iată ce citiĭ:

Domnule,

Dacă aĭ timp, vino diseară pe la 11 ore; te voiŭ aştepta în fundul curţii.

Ana

Rĕmăseĭ cu gura căscată! Ce puteam să cred de purtarea ciudată a acesteĭ fete, care aşa, tamnesam, fără să ştie cine sunt şi de unde vin, îmĭ aruncă un bilet dulce? Dăduĭ din umeriĭ şi mĕ îndreptaĭ spre birt; însă acele 15 cuvinte nu-mĭ eşeaŭ din minte de loc.

Imĭ ziceam singur:

«Ce dracu să aibă fata asta ca să mĕ cheme aşa d'o dată să-ĭ ţin campanie? o fi sănătoasă la creer, orĭ poate c'a făcut o glumă, ca să-şĭ bată joc de mine? Voiŭ vedea».

Mâncaĭ şi, pentru că ora era numaĭ 9 şi jumătate, maĭ mĕ plimbaĭ puţin.

La 11 punct, eram la poarta eĭ.

Uitându-mĕ cu băgare de seamă în curte, dis-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

tinsei în fund o formă albă ; îmĭ făcuĭ curagiŭ, înpinseĭ binişor poarta şi intraĭ.

Mĕ aştepta.

M'apropieaĭ de ea şi îĭ luaĭ mâna ; tremura.

Iĭ vorbiĭ cam cu aprindere :

— Neaşteptându-mĕ la atâta fericire, sunt foarte surprins. Iţĭ mulţumesc însă că te-aĭ gândit să puĭ un capăt suferinţelor mele.

Dênsa rĕspunse :

— Domnule, orĭ-cineaĭ fi, te rog iartă o fiinţă care pentru un moment n'a ştiut ce face şi căreia în acest moment îĭ pare rĕŭ de ĕst pas imprudent. Du-te şi nu te maĭ gândi la ce s'a întâmplat. Te-am aşteptat ca să-ţĭ spuĭ acestecuvinte. Adio ! — şi voi să plece.

O apucaĭ de talie.

— E lesne de zis, dar vezĭ că acum îmĭ este mie cu neputinţă să te ţĭ părăsesc. La ce mĭ-aĭ scris atunci, daca aveaĭ să mĕ gonşiĭ ? La ce m'aĭ făcut să cred un moment că voiŭ fi fericit ? E necesar să-ţĭ maĭ spuĭ că te iubesc şi aceasta încă de mult timp ? Că ardeam de dorinţa să-ţĭ vorbesc, să-ţĭ desvăluĭ patima care mĕ arde, care mĕ consumă ; şi acum, când sunt lângă d-ta, îmbătat de parfumul d-tale, când îţĭ simt mâna în mâna mea, voeştĭ ca să mĕ duc ? îţĭ maĭ spuĭ încă-odată că nu sunt în stare s'o fac.

— Bine, dar daca ne-ar surprinde cineva astfel ? Daca părinţiĭ meĭ ar afla, nu te gândeştĭ în ce situaţie primejdioasă mĕ puĭ ?

— Vom face lucrurile ast-fel, ca să nu lăsămnicĭ umbră de bănuială. Acum însă orĭ-ce-aĭ zice,

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

orĭ ce-aĭ face, ar fi zadarnic: aĭ făcut primul pas, cel maĭ greŭ; decĭ ca să te retragĭ 'ţĭ va fi imposibil, fiind-că mĭ-aĭ dat a'nţelege prin cuvintele ce mi-aĭ scris, că nu ţi-aşĭ fi tocmaĭ aşa de indiferent, că ce-va te-a decis să facĭ acest pas primejdios tuturor fetelor! Eĭ bine, daca e ast-fel, despre ceea-ce nicĭ gândesc să mĕ îndoi vr'o-dată, pentru ce vreĭ dar, să lăsăm un roman d'abea cu treĭ rênduri scrise la prefaţă?

Ţĭ-e frică? Vom fi băgătorĭ de seamă şi prudenţĭ. Ast-fel că nu avem de ce ne teme.

— Orĭ-cum, dar...

— Aide! fiĭ bună pe cât eştĭ de frumoasă!

Crede că, aşa cum te iubesc eŭ, n'are să te iubească un altul.

Se maĭ împotrivi puţin şi voia să-'şĭ scape mâna din mâna mea. Mĕ apropiaĭ însă maĭ mult de dênsa, o încinsei binişor cu braţele pe dupe mijloc şi depuseĭ un sărut arzĕtor pe ceafa eĭ albă ca zăpada.

— Ah! ce facĭ? fiĭ cuminte! şi se sbătea ca un ţipar în braţele mele

Eu nu aveam poſta s'o slăbesc cu nicĭ un preţ şi pentru că acel sĕrutat îmĭ deschisese poſta şĭ la un altul, o sĕrutaĭ maĭ întâiŭ pe ureche, dupe acea pe obraz, pe ochĭ, şi în cele din urmă, dupe o muncă cam grea, reuşiĭ să-ĭ sărut şi buzele,— acele buze dupe care alergam de atâta timp. De-data asta se maĭ domoli.

Imĭ zise:

— Vĕd eŭ că nu e de glumit cu d-ta. Rĕul, nu e vorba, mi'l-am făcut singură; însă am să

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

te rog un lucru: să fii cuminte. Acum vino în grădină.

Sub o boltă de viță, o ținui în brațe toată noaptea.

Când era aproape să se lumineze de ziuă, ne despărțirăm, promițându-ne ca a doua seară, la aceeași oră, să ne întâlnim iar.

Ce să vĕ mai spui ? In timp de 13 zile (numĕr fatal) fuseĭ cel mai fericit și cel mai nenorocit.

Fericit, pentru că țineam în brațe și sărutam cinci ore pe seară o fată așa de frumoasă; nenorocit, pentru că făceam numai atâta lucru și că în timpul acestor 13 nopți de nesomn, slăbisem ca un țânțar.

A paispre-zecea zi dimineață, primiĭ o scrisoare.

Cunoscui imediat că era de la Ana și o desfăcuĭ nerăbdător ca să vĕd ce-mi scriea, mai ales că-mi pusesem în gând că în seara acea să fiu mai eloquent.

Eată ce citii :

Scumpule,

«Daca ți-aș zice nătărău, cuvintele n'aș crede să fie atât de tari. Ei bine pentru ce crezi că am venit 13 nopți dearândul, numai într'un capod de dril ?....

Altul m'a'nțeles mai bine.

Adio ! Poate să nu ne mai vedem curênd. Am fugit cu prietenul tĕu Mitică care-ți seamănă așa de mult.

Aceea care te-a plăcut :

Ana

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Şi scrisoarea 'mi căzu din mână. Două ore nu putui să-mĭ stăpânesc furia contra mea. Mĕ miram singur cum s'a făcut de m'am purtat aşa de stângacĭ.

Imĭ zisei însă în gînd :

Altă-dată lasă, voĭ şti eu cum să mĕ port.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Sosita

Fecioara e un fruct ; dacă il laşi prea mult să se coacă, ţi'l ia un altul

A DOUA AVENTURA

Trecuse trei săptămêni şi mie nu-mi eşise încă din gând acele seri cu lună, acele sărutări aprinse, strângerile în braţe şi focul bengal de la sfârşit.

In intervalul ăsta, pentru că mĕ săturasem până 'n gât de viaţă de hotel; închiriasem două camere mobilate la o cucoană bătrână care avea pe lângă o casă foarte frumoasă, şi o fată de toată nostimada.

Devenisem al căsei :

De la cancelarie veneam regulat de luam masa în familie şi eşeam pe urmă cu toţii la vr'o grădină.

Bătrâna, muma ei, ne lasă de multe ori singuri, eu însă, eram cât se poate de reservat : fata prea avea un aer serios. Poate că şi-

Muzeul Digital al Romanului Românesc

revistatransilvania.ro/mdrr

lua față de mine, poate că aerul era ereditar în familie, eu cu toate acestea nici gândeam să încerc a topi ghiața ce'i înconjura inima.

Băgam de seamă, câte o dată, când eŭ mĕ uitam în altă parte, că dânsa mĕ privea, dar îndată ce eu mĕ uitam la ea privea aiurea.

Mĕ punea de multe orĭ să-ĭ scriŭ poesiĭ sentimentale; îĭ plăcea mult, chiar cât de aprinse ar fi fost, dar se mulțumea numaĭ cu poesiile.

Câte odată jucam conținâ, orĭ se așeza la piano, și-mi cânta vr'o romanță cu jale și cu mâhnire. Cât de frumoasă mi se părea în momentele acele și țiu minte că de multe orĭ, fără să-mĭ daŭ seamă de ce făceam, mĕ apropiam atât de mult de dênsa, că-mĭ lipeam peptul de umĕrul eĭ. Nu zicea nimic, dar se roșea și întorcea repede filele, căutênd să-și ascundă turburarea.

Alte orĭ stăteam în grădină. Iĭ făceam câte un buchet de florĭ în care puneam fórte mulțĭ trandafirĭ roșiĭ și garoafe, căutând s'o fac a înțelege că o iubeam. Ea îmĭ zîmbea cu o bună voință care mĕ încânta, dar nimic maĭ mult. Fața eĭ îndată își relua răceala obișnuită. Câte odată îĭ luam binișor mâna, i-o strângeam și vroiam s'o apropiĭ de buze, dar atunci și-o retrăgea iute. Mĕ roșeam, dar nu ziceam nicĭ eŭ nimic. De câte orĭ îmĭ venea să-ĭ spun că-mĭ place, că o iubesc dar cuvintele îmĭ rămâneaŭ moarte pe buze, fără să-ĭ destăinuesc nimic. Sĕptămânile treceaŭ, și eŭ stam tot ca la început. Aveam necaz pe mine că nu eram maĭ îndrăsneț; de multe orĭ plecam de la cancelarie cu ideea fixă că în ziua aceea

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

să-i destăinuesc tot; cum o vedeam însă cu aerul ei așa de rece, nu-i mai ziceam nimic.

La masă, tot-d'auna mă servea cu cea mai mare amabilitate; îmi scotea cele mai bune bucățelele, în fine mă prefera... *la masă*, chiar înaintea mamei sale. Sufeream însă foarte mult c'o vedeam așa de rece când remâneam singuri; dar ce-așĭ fi putut face? Nimic! Vroiam să caut aiurea distracții, însă în zadar cutreeram stradele; par'că era un făcut ca să nu găsesc ce căutam. Mă întorceam acasă cu capul mai turbure, mai desamăgit.

După trecere de două luni, începuĭ să mă obișnuesc cu soiul acesta curios de traiŭ și fiind că ori ce speranță îmĭ fusese distrusă, nu mai mă gândiĭ în cele din urmă la nimic alt, de cât cum să-mĭ petrec mai bine orele ce le aveam libere.

Ajunsesem să deviŭ și eŭ rece ca dênsa.

Când cânta la piano nu mĭ impresiona ca altă dată. Nu-i mai dedeam buchete cu trandafirĭ roșiĭ; în fine, mă schimbasem și eu cu totul.

Nu mai visam ca înainte și deștept căcĭ îmĭ luasem orĭ ce gând că această ființă, cu un caracter așa de ciudat, m'ar putea iubi. Și chiar de ar fi făcut'o acum, ar fi fost în zadar! Prea suferisem mult din causa eĭ și am fost prea des desamăgit.

Era o zi frumoasă de Primă-vară. Steteam amândoĭ în grădină Eŭ citeam un roman și dênsa broda. Simțeam din când în când cum privirea eĭ se îndrepta în spre locul unde mă aflam, însă eŭ

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

nu-mĭ ridicam ochiĭ de pe carte; citem, făcêndu-mĕ că nu bag seamă la nimic.

După o trecere de cât-va timp îmĭ zise cu un glas foarte încet :

— Te-aĭ schimbat mult în aceste din urmă zile ; care să fie causa ?

Mĕ uitaĭ curios la dênsa.

Respunseĭ cam rece :

— Vĕ înşelaţĭ ! sunt tot acelaşĭ ca şi maĭ naînte, nu sciŭ cum m'aşĭ fi putut schimba.

Începuĭ să citesc iar.

După puţin dênsa îmĭ zise iar :

— Altă dată îmĭ pare că-mĭ vorbeaĭ maĭ mult, nu fugeaĭ ca azĭ de mine ! Ce rĕŭ ţi-am făcut ? spune. Te-am supĕrat cu ceva ?

Imĭ luaĭ iar ochiĭ de pe carte.

— Să mĕ superĭ d-ta ? şi cum aĭ fi putut'o face ? Eştĭ aceeaşĭ ca şi maĭ naînte ; vorbeşcĭ cumpătat şĭ puţin ; nu spuĭ de cât ceea ce trebue să spuĭ, cum aĭ putea dar cu asemenea caracter că să mĕ superĭ ? Şi cu ce drept maĭ întâĭ m'aşĭ supĕra ?

— Nu-mĭ vorbeştĭ cu inima deschisă : sunt sigură că ascunzĭ ceva, şi facĭ foarte rĕŭ !

— Mĕ mir ce-aşi putea ascunde de d-ta ! când n'am nimiç de pus, mi se pare că n'aşĭ avea ceva de ascuns.

Înţeleseĭ dar din aceste câte-va cuvinte şi maĭ ales din modul cum fuseseră rostite, că dênsa îmi luase rolul meŭ; gândiĭ atuncĭ c'ar fi nemerit, în casul acesta, să-mĭ împrumut şi eŭ masca eĭ. Acum îmĭ venise mie rêndul să fiŭ-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

rece. Tot îmĭ plăcea încă, ba chiar o şi iubeam puţin, dar vroiam să-mĭ resbun de ce suferisem de la dênsa.

Incepuĭ să citesc iar, însă o priveam pe furişĭ cu coada ochiuluĭ. Nu maĭ broda; îşĭ lăsase capul pe piept şi se gândea. In cele din urmă se sculă binişor şi veni spre mine. Mĕ făcuĭ că n'o vĕd.

Când ajunse aproape, îşĭ plecă capul ca să vadă ce citeam. Simţiĭ atunci, pentru prima oară cum pĕrul eĭ îmĭ gâdilă uşor obrazul. Aveam mare poftă în acele momente s'o sĕrut, dar mĕ prefăcuĭ indiferent. Citiĭ înainte, fără să-mĭ ridic ochiĭ la dênsa.

Pierzêndu-şĭ răbdarea în cele din urmă îmĭ zise cu un ton înţepat:

— Trebue să fie prea frumos ce citeştĭ de stai aşa cufundat cu nasul în carte?

Acum nu maĭ aveam încotro: trebuia să mĕ uit la dênsa.

Avea ochiĭ umezi şi în privire un fel de imputare că mĕ purtam aşa de rece.

In acel moment mama eĭ ne chema la masă.

Iĭ dăduĭ braţul puţin cam indeferent, şi trecurăm în sufragerie.

Nu vorbirăm nimic.

Aşĭ fi avut poate multe de spus, dar ambiţiunea mĕ oprea.

Imĭ părea rĕŭ une-orĭ că eram ast-fel faţă de dênsa şi mĕ gândeam să îndreptez rĕul; cum o vedeam însă, mĕ schimbam îndată.

Intr'o Duminică găsiĭ în casă o mulţime de

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

invitaţi; întrebând ce ie, mi se spuse că Sesila se logodeşte.

Probabil că dênsa observând nepăsarea mea, căută să-şi resbune ştiind foarte bine că eŭ mĕ prefăceam.

Totul acum era pierdut pentru vecĭnicie. Nu maĭ aveam nimic de sperat.

Intraĭ în casă cu inima strânsă
O găsiĭ pe dênsa foarte veselă
Rolurile se schimbaseră iar.

Imĭ presentă toţĭ invitaţi şi pe logodnic.

Mĕ uitaĭ să vĕd cam ce mâncare de peşte era logodnicul acesta, care-mĭ lua bucăţica de la gură.

Nu rĕmăseĭ câtuşĭ de puţin mulţămit de examenul meŭ : Domnul logodnic era maĭ nalt de cât mine, avea barbă frumoasă, neagră, mustăţĭ lungĭ ceea ce-l făcea să poseze a om serios, pe când eŭ nu eram de cât un copil.

Stătuĭ puţin şi fiind-că simţeam că-mĭ făcea rĕŭ, trecuĭ în camera mea. Acolo îmĭ scoseĭ tot focul pe un căţel al Sesileĭ, care-mĭ mâncase nişte prăjiturĭ; îl bătuĭ şi-l trimeseĭ la stăpână-sa şi la logodnicul eĭ.

Trântiĭ scaunele şi mĕ aruncaĭ îmbrăcat pe pat.

Nu dormiĭ însă toată noaptea.

A doua zi, trecuĭ pe lângă Sesila supĕrat foc şi mĕ duseĭ la cancelarie.

Seara nu veniĭ acasă : mâncaĭ la birt.

Târziu de tot, mĕ dusei să mĕ culc
Ziua următoare era sebătoare.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Când eşiĭ din casă, întâlniĭ pe mama ei în curte.

Imi zise :

— De ce n'ai venit aseară la masă ? te-am aşteptat eu şi Sesila până la 9 ore.

Mĕ scuzai, spuind că am fost învitat de un prieten să iau masa cu dênsul, — şi vrusei să trec înainte.

— Dar acum unde te mai duci ?.. nu stai să mâncăm ?...

— Mĕ'ntorc numai de cât : am să pui o scrisoare la cutie.

Acesta nu era de cât un pretext : mĕ duceam să mĕ plimb ca să-mi mai treacă necazul.

La 10 şi jumĕtate, mĕ întorsei.

M'aşteptau sub bolta de viţă din grădină.

Dădui pălăria servitoarei şi trecui la masă.

N'aveam poftă de mâncare de loc ; însă în schimb bĕui ca să uit necazul.

Sesila nu-mi vorbi nimic : devenise tot ca 'n primele zile când îi făcusem cunoştinţa : rece şi înepăsătoare.

După masă, schimbarăm câte-va cuvinte banale şi eu trecui în iatacul meu.

Felul acesta de viaţă începea să-mi cam facă rĕu. In mai multe rênduri am vrut să mĕ mut de la dênsa, dar nu m'am îndurat.. Mi-ar fi venit greu să n'o mai vĕd de loc ! Cu toate că nu-i mai vorbeam ca altă-dată, simţeam însă plăcere numai s'o privesc.

Ziua nunţiĭ sosi.

Pentru că mi-ar fi făcut şi mai mult rĕu ca

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

s'o vĕd mireasă, plecai la Brăila, unde petrecu toată ziua.

Luni, când mĕ 'ntorsei, totul se isprăvise: Sesila devenise doamna Micşunescu.

Mama ei, îmi făcu iar reproşuri, că plecasem tocmai în acea zi; nu zisei nimic, şi trecui în grădină. Aci mi se redeşteptă o mulţime de suveniruri: Parc'o vedeam încă, stând pe scăunelul ei, brodând şi din când în când uitându-se la mine.

Cât de fericit eram atunci!

La sĕptămână, veni să ne dea visită.

Se schimbase mult! mai slăbise, şi ochiĭ par-c'ă îi erau plânşi.

O felicitai cu un glas tremurând, urându-i toate fericirile posibile şi imposibile.

Remaseră să luăm masa cu toţiĭ.

Vorbirăm despre fel de fel de lucruri, încercând a mĕ arăta vesel.

Pe la 10 ore, bărbatul Sesilei se duse să ia câte-va prăjituri şi fructe pentru masă. Rămaserăm singuri.

Ea veni la mine, îmi luă braţul şi mĕ învită să facem o plimbare în grădină. Tremuram de plăcere: pentru prima oară era aşa de aproape Se uita câte-o dată la mine şi, dacă nu mĕ înşel, îmi pare că înăbuşea câte-un oftat pe care nu-l lăsa să se audă.

In grădină, ne aşezarăm tot ca în vremile trecute, sub bolta de viţă.

In timp de câte va minute, nu vorbirăm nimic; priveam fie-care în câte o parte şi ne gândeam.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

In cele din urmă, Sesila rupse tăcerea şi-mi zise uitându-se spre vêrful unei biserici:

«Eu nu sunt de vină! d-ta ai vroit ast-fel.»

Mĕ uitai surprins la dênsa.

«Ei da, d-ta! Ce să-ţi fac eu dacă ai fost aşa de rece! Tot ce făceam, tot ce spuneam trecea ne observat—de d-ta. Adevĕrul e că şi eu am un caracter foarte curios.

Incercai să zic ce-va, dar nu putui. Dênsa reluă:

— «Acum pot să-ţi mărturisesc tot, fără să mĕ mai jenez: Te-am iubit!... şi te-am iubit mult. Atât mai rĕu pentru d-ta, dacă n'ai avut ochi ca să vezi aceasta. Erai câte o dată aşa de rece, aşa de nesimţitor, că muream de necaz.

«Au fost momente, cu toate acestea, când erai alt-fel; atunci te schimbai cu totul, îmi părea chiar că aveai oare-care simpatie de mine, însă, nu-mi puteam explica răceala care venea numai de cât să înlocuiască focul privirei d'un moment. Dacă m'am măritat aceasta n'am făcut'o de cât din prea marele necaz ce aveam contra d-tale că te purtai aşa. Chiar şi dacă ar fi să-mi pară rĕu acum de pasul acesta, n'aş putea face nimic: e prea târziu! Deci nu-mi rĕmâne alt ce-va, de cât să încerc a-mi iubi bărbatul, care e atât de bun, şi să te uit pe d-ta. Să nu-mi spui că m'ai iubit. Nu te-aşi crede Cine-va când iubeşte e alt-fel! Nu, nu! d-ta nu m'ai iubit.»

Aceste cuvinte fură o nouă lovitură pentru mine. Va-să-zică femeea asta mĕ iubise şi numai răceala mea a făcut'o să se mărite? Aşa dar

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

am fost un nătărău în toată puterea cuvêntului ? Am vroit să devin erou de romane, aşteptênd ca dulcineea să vie să mĕ roage cu dragostea ei. In acele momente, îmi venea să 'i cad în genuchĭ să-i iau mâinele, să i le sărut şi să-i spun că se înşală zicând că eu n'am iubit'o, că, din contră, o iubisem prea mult şi că o mai inbeam încă poate mai mult ca înainte ; dar gândul că acum femee măritată, mĕ ţinu pironit în loc.

Intre mine şi dênsa se sfârşise tot.

Acum nu'mĭ rĕmânea alt ceva de cît să plîng trecutul acesta, care ar fi fost atît de frumos dacă eŭ l'aşĭ fi înţeles maĭ bine.

De cîte orĭ ne înşală aparenţele !

De la viitor n'aveam ce maĭ spera: Bărbatul era pentru mine,—pe timpul acela,—cel maĭ mare obstacol.

Sesila se vede că'mi înţelese cugetarea, căci se sculă repede şi veni de-mi luă amêndouĕ mâinele.

Imi zise cu pornire :

— Te rog, scuză-mĕ că un moment m'am îndoit de d-ta ! Vĕd acum că esci alt-fel de cum te judecasem. Iţi mulţumesc. Nu poţi să-ţi faci idee cât de bine mĕ simt acum.

Şi fără să ştie poate ce face, mĕ sărută pe frunte.

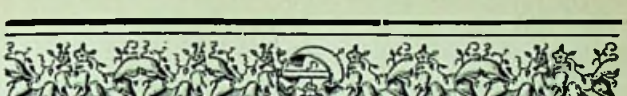
Sărutarea ei făcu să-mi treacă un fior prin tot corpul, şi să-mi perd aproape capul. Poate că n'aşi mai fi fost în stare să mai fiu mult stăpân pe mine, dar bărbatul veni cu prăjiturile.

Schimbarăm iute vorba.

Seara, când rĕmăsei singur în cameră, zisei:

— «Incă una, scăpată din prostia mea! Voi căuta să mĕ schimb.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Margareta

Două lămpĭ daŭ maĭ mult lumină ; două femeĭ întunecă sfiripitul

---

A TREIA AVENTURA

Căldurile din Iulie veniră şi, cu dênsele, îmĭ veni şi mie gustul de a merge la băĭ. Gândeam chiar că, schimbând clima, s'ar putea să uit maĭ repede pe Sesila.

«Unde să mĕ duc?» îmĭ ziceam. «A! la Slănicul din Moldova.» Ştiam că se petrece admirabil pe acolo; cam sărat niţel, ce e vorba, dar în fine... povestea ceea: «Scump dar face». Imĭ luaĭ decĭ într'o bună dimineaţă concediul într'un buzunar şi câte-va sute de francĭ în cel-l'alt, şi o porniĭ spre băĭ.

Până la târgul Ocna, nimic demn de descris. De aci, luaĭ o trăsură şi porniĭ spre Slănic.

Timpul se brodise să fie frumos: Câţĭ-va norişorĭ micĭ, albĭ, alergaŭ pe cer ca nişte lebede.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

De la Târgul-Ocna până la Slănic, drumul e aproape o feerie.

Ajunseĭ pe seară.

Trăseĭ la Hotelul Epitropieĭ, o clădire de altfel foarte frumoasă. Imĭ aranjaĭ în cameră tot ce adusesem, mĕ curăţaĭ de praful obrasnic ce mi-se pusese pe haine şi trecuĭ la masă.

Lume foarte multă.

— «Bre! bre! bre! ce de cucoane frumoase, ce de d-şoare nostime! Eĭ! Aci aĭ cuĭ face curte» gândeam eŭ. Cunoscuĭ câte-va familiĭ din Galaţĭ şi din Braila. Mĕ aşezaĭ lângă dênşiĭ.

Seara era bal.

După masă, dăduĭ o raită prin prejur, căscaĭ gura ca vr'un ceas la frumuseţile ce vedeam şi de care nu mĕ puteam sătura, şi în urmă îmĭ schimbaĭ hainele şi mĕ duseĭ la bal.

Sala era plină.

Sexul frumos era foarte bine representat.

Mĕ uitam, să-mĭ aleg fiinţa pe cere să puiŭ ochiĭ. Lucru ciudat însă: îmĭ plăceaŭ toate fără niciĭ o osebire.

Seara aceea o petrecuĭ foarte bine.

A doua zi, la 6 dimineaţa, mĕ duseĭ la cură. La opt luaĭ cafeaua şi, până la dejun, o lucrăm cu câţĭ-va prietenĭ spre cascadă.

Jucarăm popice cu d-rele până la 11 ore şi şi ne întorserăm la dejun.

După amiazĭ, se lăsă o căldură năbuşitoare.

Pentru că aram încă ostenit de drum, mĕ retrăseĭ în camera mea.

La 7, mĕ duseĭ în grădină, unde se plimba lumea.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Şezuĭ şi eŭ pe o bancă şi priveam perechele vesele care-mĭ defilaŭ pe dinainte. Eram acolo, însă gândul îmĭ sbura departe de acele locurĭ; sbura spre Sesila.

Dupe vr'o câte-va zile, cunoşteam deja aproape toată lumea dela băĭ. Făceam escursiunĭ, cavalcade prin munţĭ, vânătotre de. . ţânţarĭ (alt-ce-va nu se găsea); în fine petreceam bine.

Intr'o seară stătuĭ în grădină maĭ mult ca de obiceĭ. Lumea începuse să se răresc㠍 încet-încet, aşa că în cele din urmă nu maĭ rĕmăsese de cât o femee pe o bancă, puţin maĭ departe de mine.

Era o noapte frumoasă de Iulie cu lună plină.

— «Cine să fie femeia asta?» îmĭ ziseĭ eŭ «şi pe cine o fi aşteptând?»

Mĕ sculaĭ, prefăcêndu-mĕ că mĕ plimb; trecuĭ pe dinaintea eĭ. Era frumoasă.

Nu-ĭ adresaĭ nicĭ-un cuvînt; trecuĭ înainte, însă dupe câte-va minute mĕ reîntorseĭ şi luaĭ loc pe aceeaşĭ bancă cu dênsa.

—«Fie ce-o fi»—mi-am zis,—«am să'ĭ vorbesc»

O priviĭ mult şi în cele de pe urmă, luându-mĭ curagiul, îĭ ziseĭ:

— Admiraţĭ frumuseţile natureĭ doamnă?

— Da!—îmĭ răspunse dênsa sec;—mi-se urîse în casă şi am venit aci ca să respir puţin aer curat.

— Singură nu vĕ e urât?

Când sunt înconjurată de-atâţĭ arborĭ, îmĭ par: că nu sunt tocmaĭ singură? Şi de ce dar mi-ar fi urât? Dupe o pausă.

— Nu sunteţĭ venită de mult.. Daca nu mĕ'nşel

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

vĕ vĕd acum pentru prima oară ?

— Erĭ, am sosit cu soţul meŭ ; dânsul s'a întors la serviciŭ, căcĭ nu putea lipsi maĭ mult ; eŭ am rĕmas aci cu bunica.

Aflasem ce doream : era măritată, bărbatul lipsea şi... era singură !

O întrebaĭ :

— Aveţĭ să staţĭ mult ?

— Probabil, vr'o 15 zile.

M'apropiaĭ maĭ mult.

— Nu credeţĭ că o să vĕ fie cam greŭ neavênd pe cineva care să vĕ ţie companie ?

— N'am pe bunica ?

— Orĭ-cum însă... un bărbat îmĭ pare că plăteşte maĭ mult de cât o bunică.

— Asta aşa e ; şi, pentru că bărbatul meu nu poate sta cu mine, trebue să mĕ mulţumesc în casul acesta cu bunica.

Tăcurĭm iar. Femeea aceasta îmi convenea din toate punctele de vedere. Gândiĭ că dacă aş putea să-i devin prieten, voi petrece de minune zilele ce aveam să maĭ stau acolo. Şi poate chiar, fiind mereu lângă ea, voi uita mai lesne pe Sesila. Era însă măritată. Trebuia dar s'o respect. Pentru mine, pe atunci, femeile măritate, erau inatacabile. „Voi fi," mi-am zis, «prietenul ei, însĕ voĭ rĕmâne numai prieten.»

Ii zisei :

— Dacă nu vi s'ar părea că aş fi prea îndrăsneţ, vĕ-aşi oferi compania mea.

Mĕ privi lung.

— Uitaţi că sunt femee măritată ?

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

— Şi ce face cu asta ? Închipuiţi-vĕ că aşi fi un prieten al bărbatului d-voastră.

— Da, însă cum să-mi închipuesc când nici nu vĕ cunosc.

Mĕ recomandai.

O fericire : cunoscea pe sora mea ; căci fuseseră amândouă în acelaşi pension. Pasul era făcut. Consimţi dar să-i ţiu companie. Insă-mi zise:

— Te prevestesc că n'ai să petreci tocmai aşa de bine cu mine ; mi-e frică să nu te căesci că m'ai cunoscut.

— N'aşi crede ! ai nisce ochi aşa de frumoşi !

O condusei până la uşa casi ; locuia într'o vilă de pe marginea rîului. Imi luai rĕmas bun, promiţêndu-i ca a doua-zi de dimineaţă să vin s'o iau la apele minerale ; îmi dete mâna şi intră în casă.

Mĕ întorsei şi eu la Hotel.

Inainte de a mĕ băga în plapomă, mĕ gândiï la Sesila, oftai şi dupe puţin timp adormiï.

La 6, a doua-zi, eram la Mărgărita,— aşa mi se recomandase.

O găsiï îmbrăcată, stând alături de o femee bĕtrână.

— Bunica mea, îmi zise ea,— domnul Frunzeanu, fratele celei mai bune prietene a mele.

Sărutai mâna bătrânei şi plecarăm.

Pe drum îmi spuse multe şi de toate. Observai că avea un spirit pătrunzĕtor, că era mult mai frumoasă dupe cum o vĕzusem seara şi că se uita cam lung la mine.

Dupe o oră de convorbire, ştiam tot ce-mi

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

trebuea : că bărbatul ei era puțin cam în vârstă, că o negligea, și chiar se purta cam grosolan cu ea.

Când ne întorserăm, mĕ învită să iau dejunul la dênsa.

Nu o refuzai.

Dupe masă, trecurăm în salon la cafea.

Aci era cât se poate de bine, căci perdelele erau lăsate la toate ferestrele și aduceau rĕcoare.

Margareta se așeză la pian.

In acel moment îmi trecu pe dinainte figura Sesilei; trerăriĭ fără voia mea. Tot n'o uitasem, dacă mai mi-aduceam aminte de dênsa. Și ca să fac să-mi piară aceste amintiri, îmi apropiai scaunul mai mult de al Margareti și o priviĭ cu drag.

Bunica, tot uitându-se la noi, adormise.

Remaserăm neobservați de nimeni.

Aerul din cameră era așa de mult încărcat cu mirosul florilor ce se aflau pe fereastră, că mĕ îmbătă.

Tocmai voiam să mĕ apropiĭ mai mult de dânsa; o afurisită de pisică care alergase dupe un fluture la geam dete un ghiveciu jos.

Sărirăm toți în picioare speriați.

Când vĕzurăm causa care ne speriase, începurăm să rîdem.

Se așeză din nou la pian și bunica își reluase somnul de unde 'l lăsase.

Incepuse să-mĕ placă femeea asta, dar pentru nenorocirea mea era măritată. Să nu credeți că prin asta ași da ca să se înțeleagă cum că ași fi model de moralitate și virtute ! Nu, d-ne ferește !

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Aveam însă pe atunci o idee fixă, — m'a părăsit acum : aveam oroare să stric casele oamenilor. Veţi zice poate : *dar ce căutai să-i faci curte ?*. V'am spus'o deja : avem necesitate de distracţii, ca să uit un amor ale cărui suvenire îmi făceau rău. Toate bune, o să zică un altul ; *„dar dacă dênsa, ca femee, o să judece cu totul alt-fel de cum judeci d-ta ; dacă se întâmplă ca jucându-se cu focul să se aprindă, sau se poate chiar d-ta singur să te aprinzi ? Eşti aşa de simţitor. ! ! !»*

Eată ce-aşi respunde acelora care 'mi ar adresa ast-fel de cuvinte :

«Nu poate nimeni să pretindă ca un tênĕr de 22 de ani, să aibă raţionamentul unui bărbat de 40. Pe când celui d'întêi i se pare tot, numai frumuseţe, iar viaţa pentru dânsul nu e de cât un vis ; celui din urmă îi pare că toate nu sunt de cât curat fleacuri, iar viaţa nu e de cât un moft». Celui d'âutêiu, îi este permis, în multe casuri, să aibă scrupuluri ; celui din urmă nu-i este permis aceasta şi oare acesta la ce le-ar mai avea, când a fost atât de des desamăgit ?

Imi ziceam atunci,—acum n'o mai zic:—o sărutare, o strângere în braţe, cuvinte fără şir ale dragostei, se pot uita mai lesne de cât o legătură mai strânsă.

Cu toată prudenţa mea, de care acum îmi vine să rîd, erau momente când nu mai eram stăpân pe voinţa mea ; atunci o ţineam lipită de sîn, o sărutam cu foc şi în zăpăceala aceea „fără să ştiu ce făceam o descheiam la piept şi o sărutam

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

pe ținul gol, însă îndată ce vedeam că aveam s'ajung prea departe, mĕ sculam cu capul ameţit şi beam un pahar cu apă.

Ea se uita curioasă la mine. Incepuse să numai mĕ înţeleagă. De sigur c'o fi zis că sunt un guguman, căci nu-mi dam osteneala să mĕ sui în pom, ca să culeg cea mai frumoasă caisă. Dar . . . . mĕ gândeam mai departe. Dacă m'ar fi vĕzut bărbatul eĭ ast-fel, poate că şi el ar fi rîs de prostia mea.

Imi plăcea s'o sărut, s'o ţiu în braţe, dar mĕ mărgineam aci. Vedeam bine că dânsa ar fi dorit mai mult, însă mĕ ţineam în reservă.

Adevĕrul e că de multe ori, nici eu singur nu m'am înţeles.

Margareta pe de-o parte era fericită, căci vedea c'o iubeam şi-o respectam şi era supărată din causa acestui respect prea din cale afară. Nu mi-o spunea, însă mĕ lăsa să înţeleg.

Intr'o zi, primi o scrisoare de la bărbatul ei ; acesta o înştiinţa că în două zile avea să vie s'o ia.

Când mi-a spus ce 'i scriea bărbatul ei, eram singuri în salon : bunica se culcase. Poate observase şi dânsa că nu eram primejdios şi de aceea avea încredere să ne lase singuri. Nu e vorba, pe mine nu prea mĕ arangea: *să trec în ochiĭ femeilor de incapabil.*

Dupe ce-mi spuse că numai două zile mai avem să ne vedem, se uită lung la mine.

In cele din urmă, văzând că eu tăceam îmi zise cam cu amărăciune :

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

— Ce scurte sunt fericirile! fie ele chiar cât de mici!

Voi pleca, şi cine ştie dacă avem să ne mai vedem sau nu. D-ta locueşti în Bucureşti şi eu în Iaşi; amândoui la câte-o extremitate.

— Da, îi zisei eu, dar se poate întâmpla ca extremităţile să se ajung....

— Cine ştie când! Sau poate nici-o dată!

Avea cuvinte tari să creadă ast-fel: nu mă purtasem eu faţă de dênsa ca cel mai fără experienţă om? Nu o făcusem să cază dintr'un vis sublim, într'o decepţie amară? Ce ar mai fi putut spera ea de la mine? Poate chiar că mă şi condamnase că nu sunt bun de nimic?! In acest cas nu putea face ceva mai bun, de cât să mă plângă, fiind că eram aşa de nenorocit.

Ii zisei:

— Promite-mi cu toate acestea că n'ai să mă uiţi; că te vei gândi la mine; că dacă vr'odată s'ar întâmpla să rămâi văduvă...

Ea mă privi curioasă! Poate că şi zicea:

— Şi dacă chiar aşi admite că aşi rămânea văduvă, ce-ai putea face tu?

Imi zise cu milă:

— Fii sigur că n'am să te uit nici o dată şi dacă voi avea nenorocirea să pierd pe bărbatul meu, ceea ce n'aşi crede, voi face tot posibilul să viu în Bucureşti şi să te găsesc.

Ii luai mâinele într'ale mele.

Tremurau.

Obrazul îi era aprins şi pieptul 'i sălta cu furie. O trăsei la mine; dênsa mă împinse bi-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

nișor. Își zicea: la ce bun să-i înferbânt sângele mai mult, dacă al meu nu se poate încălzi.

Rămăsei mai întâi surprins de mișcarea ei dar înțelesei îndată causa și lăsai capul în jos, ca un vinovat.

Ea mă privi. Poate își zicea atunci :

— Sărmanul ! cât e de nenorocit ! Păcat ! e așa de tênĕr !. . . . Îmi luă capul cu amândouĕ mâinile și mă sărută ca o soră, pe frunte.

Era prea mult ! Simțeam că ori cât de tare aș fi fost în răbdare, trebuia să cad în ispită, căci mi-ar fi fost foarte greu să mă stăpânesc mai mult.

Îi spusei că începuse să mă doară capul și mă retrăsei.

Nu dormii toată noaptea.

A doua zi, nu m'am dat jos din pat.

Mi-era mai rĕu, și-am trimes de-mi a adus dejunul sus.

Margaretei, i-am scris un bilet, rugând'o să mĕ scuze că nu mĕ puteam duce s'o iau de acasă: nu mĕ simțeam bine.

Pe la douĕ îmi bătu cine-va în ușe. Dădui voe să intre și rămăsei surprins, văzând pe Margareta, cu fața foarte îngrijată.

— Ce ai ? ți-e rĕu ? din ce causă ?

— Se vede c'am răcit, îi zisei eu.

Se așeză pe marginea patului meu, și mĕ privi cu înduioșare.

Această privire îmi făcea rĕu.

Îmi ziceam :

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

— Ce idee să-şi fi făcut femeea asta da mine? De sigur, nu una, care m'ar măguli.

Cu toate astea, persistam în încăpăţînarea mea, de a respecta legăturile căsniciei, căci îmi ziceam : Ar fi o crimă să gust din fructul oprit.

Nu-mi luam însă ochii de pe figura ei.

Câte comori, şi câtă fericire era ascunsă în această femee.

Mai târziu veni şi bunica, şi observai surprins, că nu zise nimic, căci în momentul când deschidea uşa, tocmai îi sărutam nepoata.

Ideea, că poate mă judeca şi ea tot ca Margareta, mă făcu să roşesc, dar nu protestai.

Mai nainte de a pleca, îmi promise că avea să-mi scrie din când în când, şi se duse cu idee mai întărită ca ori când, că nu aşi fi primejdios, chiar de-aşi dormi într'un pensionat de fete. Vroiasem eu în mai multe rênduri să-i dau o desminţire, dar n'am făcut'o!

De ce? Nici eu nu ştiu.

Poate pentru că am fost nătărău!... Poate şi alt-ceva.

Rămas singur, căutai distracţii, ca să uit o femee frumoasă, care mă ispitise de atâtea ori, şi care în cele de pe urmă nu m'a lăsat de cât.... cu ispita.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Elena

A patra aventură

Viaţa unei fiinţe e ca sticla: o singură lovitură o sfărâmă fără ca din bucăţele rămase s'o mai poţi construi la loc.

Intr'una din zilele următoare, avui ocasie să fac cunoştinţa d-rei Elena Nicşorescu o bruuă de toată nostimadă, cu nişte ochi, la a căror flacără, se învârteau cam mulţi fluturi cu mustăţile negre.

De la prima aruncătură de ochi o găsiĭ frumoasă, şi, imediat simţiĭ ce-va necunoscut pentru mine pân'atunci: Era primele bătăi de inimă, ale adevăratului amor de simţire, nu de cap.

Se vede că nici eu nu-i eram atât de indiferent, căci dupe dejun, mĕ rugă s'o conduc la cascadă. Ii ofeiiĭ braţul, în ciuda celor-lanţi, şi trecuĭ ţanţoşi cu dênsa, pe lângă braziĭ din

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

marginea potecei. Mi se părea ca şi ei par'că erau geloşi de mine.

Dupe ce contemplarăm vr'o zece minute căderea apei, care ne producea un fior rece în tot curpul, ne reîntoarserăm.

Vorbiĭ de Galaţi, de petrecerile ce le avem acolo, de teatru, de grdină, de tot în fine. Ea le cunoştea foarte bine acestea, căci era din Galaţi.

Seara ne întâlnirăm iar în grădină.

Se plimbă numai cu mine.

Câte-o dată, vorbele ei erau aşa de dulci, că-mi venea s'o mănânc cu ochiĭ.

Când ne-am despărţit, i-am strâns mâna; dênsa din perte-ĭ, a conrespuns prin acelaşi semn.

Intrai în casă puţin cam turburat. Atunci avui ocasie să observ ca ochiĭ Ani, ai Sesili şi şi Margareti, începeau să se învălue în ceaţă.

A doua-zi când mĕ sculai, primul gênd mi-a fost la Elena.

Deschisei fereastra.

Aruncând-mi privirea în grădină, o văzui pe Elena lucrând în pavilion, iar lângă dênsa, culcat cu botul pe labe, câinele ei, cu urechile lungi.

Imbrăcai repede hainele şi scoborai în grădină.

Când mĕ văzu, se roşi puţin.

Imi întinse mâna, şi-mi făcu loc lângă dênsa.

— Dar târziu te mai scoli boerule? De când s'a făcut ziuă!

Eu sunt de la cinci aci.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

— Dacă aşi fi ştiut, vĕ asigur, că n'aşi fi fost aşa de leneş ca să dorm pân'acuma.

— Adevărat?

— Pe onoare! Unde aşi găsi o fericire mai mare, de cât lângă d-ta?

— la seama, ia seama, să nu vorbeşti prea mult!

— De loc; nu vorbesc de cât aceea ce-mi dictează inima.

— Şi de câte ori ţi a mai dictat pân'acum?

— Nici o dată.

— Ei aşi! Imi dai voe să nu fiu şi eu de aceeaşi părere? Lasă! ştiu eu cum sunt domnişoriĭ din ziua de azi: spun fel de fel de vorbe late, numai ca să întoarcă capul sĕrmanilor fete fără experienţă, care nu se pot apăra în deajuns şi care la urmă, dupe ce cad, sunt lăsate în voia soartei. Eu, domnule, dacă am să iubesc vr'o dată, n'am s'o fac de cât atunci cênd am să fiu sigură, că acela, pe carĕ am să-l iubesc, merită a i orul meu, iar în schimb mĕ va iubi şi el.

— Aşa e, aveţi dreptate; însă trebue să vĕ gândiţi că nu toţi oamenii ne asemănăm unul cu altul, şi că se poate întêmpla foarte lesne ca printre rĕi, să găsiţi şi buni,

— Ah! aceştia sunt aşa de rari, ca şi buruenile de leac. Lasă, nu-mi mai vorbi: toţi sunt ca unul şi unul cu toţi.

Cu asemenea idei, mĕ gândiĭ eu,—n'am să pot ajunge departe; dar în fine, îmi place prea mult şi simt că o iubesc sincer, aşa că dacă am

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

să-i mărturisesc aceasta vr'o dată, de sigur, că atunci nu voi minți.

Căutai dar să schimb subiectul convorbirii.

O 'ntrebai câte zile va mai ședea în Slănic

Dânsa îmi răspunse că mai mult de 6 zile, nu crede să mai stea.

— In casul acesta, 'i zisei eu, drumul o să-l, facem împreună ?.

— O să mergeți și d-voastră tot atunci ?

— Da, trebue să fiu acasă la 1 Septembre.

Dupe aceste din urmă cuvinte tăcurăm amândoui. Eu o priveam, strecurând din când în când, pe vârful buzelor cête-un oftat încet.

Dânsa, tivea o batistă, și pentru că observase că eu o priviam, nu îndrăsnea să ridice ochii spre mine.

Cât era de frumoasă, așa, plecată cu capul pe lucru.

Imi desfăcui și eŭ romanul ce-l adusesem în buzunar și 'ncepui să citesc.

Când sună clopotul de masă ne scularăm.

Imi întinse mâna, dicându-mi:

— Dupe masă, veqi, să nu faci ceva să nu vii în grădină ? că ne certăm.

Și fugi repede.

Imi plăcea la nebunie această fată cu aerul și cuvintele ei câte-o-dată prea aspre și alte-ori prea nevinovate.

La masă m'așezai într'un loc, de unde o puteam vedea bine.

Mâncam, dar ochii nu mi'i luam de pe figura ei.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

La intervale, mi-arunca şi dênsa câte-o privire fugitivă, care spunea mult de tot.

— Fuseĭ cel d'âncâĭ care mĕ sculaĭ de la masă, şi mĕ duseĭ în pavilion.

Dupe un sfert de oră, veni şi dênsa.

— Aĭ început să-mĭ facĭ pe vrednicul acumaĭ? Bravo!

— Nu prea mi-era foame şi de asta m'am sculat aşa de vreme de la masă, ziseĭ eŭ.

— Trebue să fie o causă, că n'aĭ poftă de mâncare?

— Da, e una.

— Care?

— Ochiĭ d-tale....

Se uită curios la mine, şi pe urmă, o porni pe un râs, care credeam că n'o să maĭ aibă sfârşit. După ce se maĭ potoli puţin, îmĭ ḑise:

— Ştiĭ că eştĭ nostim! Va să ḑică ochiĭ meĭ face să-ţĭ treacă poĭta de mâncare? Bine c'am aflat:

Am un pisoiŭ, care are o poftă de mâncare grozavă, şi ca să-l maĭ moderez poĭta asta aşa de mare, am să-l puĭ să se uite la mine.

Şi începu să râză iar.

Eŭ îĭ ḑiseĭ:

— Facĭ reŭ că râzĭ, şi mĕ judecĭ aşa uşor.

Poate că n'aĭ înţeles sensul cuvintelor mele?.... Dar la ce bun să-ţĭ maĭ spun alt-ceva? Te pomeneştĭ că aĭ să începĭ din noŭ să râzĭ.

— Eĭ nu! Te asigur: de astă-dată am să mĕ stăpânesc; ţi-o promit chiar; vorbeşte.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

— La ce a şi mai ascunde mai mult? Voi vorbi.

Şi când veĭ afla tot, poţi să râdĭ, să mĕ judecĭ cum veĭ voi, să te superĭ chiar.

— Eĭ bine, vorbeşte.

Mai întâiŭ mĕ uitaĭ prin-prejur, cum fac intrigaţiĭ din Melo-drame, când aŭ de spus vr'un secret, care nu voesc să'l mai audă şi alte urechĭ. Încredinţându-mĕ că eram singurĭ şi că nimenĭ nu era pe lângă noĭ, m'apropiaĭ mai mult de dênsa, îĭ luaĭ binişor mâna, căutaĭ în ochiĭ eĭ cu o uitătură rugătoare, şi'ĭ ziseĭ:

— Te iubesc! Asta e causa că n'am putut mânca. Mĕ gândesc prea mult la d ta şi prea puţin la mine.

Aĭ să ,ĭicĭ poate că nu va fi un amor serios acesta, născut aşa, d'o dată! Că poate caut să te amăgesc, cum o fac ceĭ-l'alţĭ, despre care mi-aĭ vorbit maĭ adineaurĭ; eŭ însă, îţĭ jur pe ce am maĭ scump, că aceste cuvinte sunt pornite dintr'o inimă simţitoare, plină de amorul d-tale.

Şi cum de n'aşĭ iubi aceştĭ ochĭ în care se oglindeşte aşa de perfect seninul cerului? Această frunte atât de curată, în fundul căreia nu nasc de cât ideĭ nevinovate?.... Cum? Spune!...

Aceste cuvinte ţi-aŭ fost rostite, sunt sigur, fără să mi-o spuĭ, de mulţĭ feţi-frumoşi, pe diferite tonurĭ şi pe diferite măsurĭ: uniĭ maĭ poeticĭ ca alţiĭ. Poate că aĭ avut momente când gândiaĭ că ce ţi se spunea ar fi fost sincer, dar maĭ târdiu aĭ constatat că te înşelaseşĭ;

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

că toţi sunt făcuţi pe acelaşi calapod şi că vorbesc fără conştiinţă de ce spun.

Elena, la toate vorbele mele nu ţicea nimic: îşi plecase capul pe sân şi se gândea.

Reluai iar, cu mai mult foc:

Nu'ţi pretind nimic: nici-o întâlnire, nici-o scrisoare, ori vr'o mărturisire din parte-ţi: Inimei, ştiu foarte bine, că nici într'un cas nu i se poate comanda.

Poate că în inima d tale să nu fie de cât dispreţ pentru mine; cum vrei dar să înlocuesc dispreţul prin amor. Se poate iar, ca să nu fiu pentru d-ta de cât un strein, care 'ţi- e indiferent. Saŭ îţi închipueşti că fac parte şi eŭ din tacma celora cu vorbe pompoase! Liberă sunteţi să credeţi cum voiţi! Eŭ n'am să mĕ plâng de nici una din aceste toate. Şi daca voi suferi din causa d-tale, aceasta voi ascunde-o bine, în fundul inimei mele, pentru ca s'o tiu numai eŭ.

Acum te voiŭ lăsa: mĕ duc în camera mea, iar aceste şease ţile, le voi petrece departe de d-ta, căutând să evit a te întâlni, saŭ şi dacă s'ar întâmpla aceasta, voi fi, cât voi putea să mĕ prefac, mai rece. N'aşi vroi să-ţi rămâe în creer nici umbră de bănuială, că eŭ aşi fi căutat să te amăgesc.

Priveşte-mĕ: ochii îmi sunt aproape uţi de lăcrămi! Vocea îmi tremură vorbindu-ţi, deci, n'aşi putea fi capabil de atâta prefăcătorie.

Trebuia odata această lămurire.

Momentul a venit acum, şi e bine venit.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Şi chiar alt-fel de ar fi?

Ce aşĭ putea spera? Intre mine şi d-ta e distanţă mare: Averea! Nu sunt sĕrac, dar nicĭ atât de bogat ca să pot spera că vr'o dată veĭ putea deveni femeia mea.

Dacă am alunecat pe o pantă aşa de primejdioasă, aci nu sunt de cât eŭ singur de vină: nu trebuia să vĕ privesc cu atâta pasiune....

Acum din vorbele ce v'am spus, puteţĭ crede ce veţĭ vrea. Eŭ vĕ mărturisesc înc'odată că sunt sincere.

Te las, căcĭ nu voesc să abuzez maĭ mult de bunătatea d-tale.

Imi întinse mâna, fără să-mi zică ceva; se uită în ochiĭ meĭ şi, îmĭ dădu voe să plec.

Ziua a doua rĕmaseĭ în casă.

Incercasem în toate felurile ca să mĕ ascund chiar şi de mine şi să reduc acel sentiment de inimă la un simplu capriciu, însă o voce lăuntrică, căreia nu mĕ puteam împotrivi, îmĭ spunea că iubeam pe Elena şi o iubeam cu adevĕratul amor care se respectă, iar aceea ce 'i spusesem eu în grădină, era cu mult mai palid de cât simţimintele ce-mĭ îmĭ inspirase dânsa.

Toată ziua fusei indispus şi nu putui nicĭ să scriu, nicĭ să citesc.

Tocmaĭ târziu, noaptea, reuşiĭ să adorm.

A doua zi, când mĕ sculaĭ îmĭ era capul şi maĭ încărcat de fel de fel de idei, şi simţeam par'că cum îmĭ svĕcneau tâmplele.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

La 10, primiĭ vizita unei femei bătrâne, care 'mi aduse o scrisoare de la Elena.

Eată ce-mi scriea :

Domnule,

«M'a inpresionat mult cuvintele ce mi le-ai spus în grădină. De două zile încerc în zadar să-mĭ sustrag ideile de la d-ta; nu pot nimic. Adevĕrul e că ai nişte ochi care nu se pot uita lesne. Dacă îţi permite timpul, vino azi la 2 în pavilion.

Elena

Biletul acesta, spunea mai mult de cât cea mai aprinsă declaraţie.

Inţelesei dar că şi dênsa mĕ iubea.

La două fără un sfert eram în pavilion. Dênsa mĕ aştepta deja.

Cum mĕ vĕzu, 'mi întinse amândouă mâinele.

I le strânsei cu drag şi depusei câte un sărut pe fie-care.

— Ştiĭ că am să te cert ?

— De ce ?

— Apoi bine, e frumos să stai închis ca o cucuvea, când lumea aleargă pe afară ?

— Nu mi-a fost bine d-ră.

— Da, da, nu ţi-a fost bine ! lasă că te cunosc eu ! Mĕ prinz pe ori şi ce că ai oftat ! Uite, ochiĭ d-tale afirmă aceasta. Să nu zici nu, că n'aş crede. Aceasta 'mi întăreşte însă siguranţa, că

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

într'adevĕr sunt iubită de o inimă caldă şi simţitoare. Acum, să-ţi spun la ce te-am chemat: Ţi-a duci aminte că ţi-am scris în biletul trimes, că vĕzêndu-ţi cine-va ochiĭ nu-ĭ poate uita curênd. Şi acum, fiind că suntem singuri, îţi mai pot spune că am început să mĕ înebunesc dupe dânşiĭ şi că te iubesc cum nu-ţi poţi face idee.

Însă pentru că ţi-am mărturisit slăbiciunea mea, să nu te apuci să faci mofturi; vreau să fi tot aşa de sincer cu mine cum sunt şi eu cu d-ta. Aide, îţi dau voe să-mi mai sĕruţi înc'odată mâna. Dacă ar fi seară, ţi-aş da voe să mĕ săruţi şi pe obraz, dar fiind că nu e, mulţumeşte-te de o cam dată cu puţin.

Işi puse mâna ei mică şi albă în mâna mea, o sărutai cu foc şi o lipii de inimă, căutând să-ĭ arăt cât de tare bătea în acele momente.

Şezi jos,—îmi zise dênsa. Aşa! Acum uite-te la mine: Bine! spune-mi,—dar să nu cauţĭ sa mĕ înşeli, că te cunosc numai de cât;— spune-mi câte femei ai iubit pân'acuma?

Rămĕsei surprins.

— Ei! ce faci! nu-mi rĕspunzi?

— Ce să respund?

— Te-am întrebat câte femei ai iubit înaintea mea.

Aceste vorbe mĕ puse în încurcătură mare, căci nu ştiam ce să rĕspund. Ii zisei şi eu aşa, mai mult la întâmplare, fără să ştiu ce fac:

— N'am iubit de cât trei!. . . . vĕzând însă că făcusem o prostie din cele mai mari, căutai s'o îndreptez şi 'ı zisei:

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

«Insă aceste trei, nu mi au plăcut; am simțit pentru dênsele numai un simplu amor de cap, nici de cum adevěratul amor de inimă care'l simt pentru d-ta. Pe ele le-am iubit, dacă mě pot exprima ast-fel, pentru că erau frumoase, îmi dedeau voe să le sărut, și erau femei mai înainte de toate. Pe d-ta, nu aș fi în stare să spun cu siguranță pentru ce te iubesc; sau și daca aș spune, ar fi să zic că te iubesc, pentru-că.... pentru că te iubesc! iacă!"

Elena îmi strânse cu căldură mâna și îmĭ zise:

— «Îți mulțumesc! Věd că n'ai căutat să mě înșeli. Și acum, fiind că te cunosc mai bine, mě pot încrede: Ești ființa care am visat-o de atâta timp, și care-o așteptam să mi se arate. Probabil însă că nu vei abuza de încrederea mea și de dreptul ce ți'l dau, ca să mě sărută, ori când vei voi, și să ne întâlnim ori unde 'ți va plăcea. Acela care iubește sincer, știe să și respecte.»

Așa de mare îegeritate, la o fată de 18 ani, mě cam puse pe gânduri. Une-ori 'mi venea să cred că ea din contră, ar fi voit poate ce-va mai mult de cât permisiunea care mi-o dăduse, însă pentru că eram din fire scrupulos nu mě gândiĭ mai departe, sau și dacă mě gândeam, aceasta o făceam când eram singur în camera mea.

Ziua plecăreĭ veni.

Ne întâlnirăm la gară.

M'așezai și eu tot în vagonul unde se instalase Elena cu părintele ei, d-nul Nicșorescu, căruia

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

îi fusesem presentat în Galaţi, înainte de a mĕ duce la băi, unde făcui cunoştinţă şi cu fica sa, pe care n'avusesem ocasie ca s'o vĕd în Galaţi, căci pe atunci era la Pension.

Când mĕ dădui jos la gară, d-nul Nicşorescu mĕ învită ca Joia următoare să mĕ duc să iau masa la dênsul.

Elena îmi aruncă o privire din cele mai călduroase, îmi strânse uşor mâna şi ne despărţirăm.

In ziua de Joi, la 5 ore, eram la poarta d-lui Nicşorescu.

Elena mĕ aştepta în grădina din faţa caselor; veni singură de-mi deschise poarta şi-mi luă braţul, ducêndu-mĕ într'un chioşc frumos din fund.

Acolo mĕ puse să-i istorisesc ce fel de fiinţe fuseseră acelea care le iubisem înaintea ei; de ce culoare le era ochii şi părul, şi daca au fost mai frumoase de cât dênsa.

Ii spusei tot ce ştiam, fără să caut a-i ascunde nici cel mai mic detaliu. Ajunsei cu naturalul aşa de departe, că-i istorisii faptele aşa, cum ele se petrecuseră.

Rĕmase încântată.

Imi zise :

— Ţi-aduci aminte că la Slănic îţi promisesem o sărutare când nu ne va vedea nimini? Aci suntem singuri şi poţi profita de ocasie, ca să nu'ţi rĕmân datoare prea mult timp.

Mĕ roşii puţin de atâta cutezanţă la dênsa,

BIBLIOTECA CENTRALĂ
Bucureşti

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

mĕ apropiai cam timid, şi... spre ruşinea mea, o sărutai ca un şcolar pe obraz.

Ii zisei :

— Acum ţi-am rĕmas cu dator şi n'aşi vroi ca să mĕ creditez mult.

— Dacă vom urma tot aşa, vom merge cu sărutările la infinit, căci în tot-d'auna vom rĕmâne datori, unul altuia.

— Ceea ce doresc şi eu !

Mĕ privi fix.

După o tăcere de câte-va secunde, îmi zise :

— Nu pot să ştiu cam ce idee ţi-ai fi făcut de purtarea mea uşurică şi de vorbele mele fără sfială ; dar aşa mi-e caracterul. Să nu crezi însă doamne fereşte, că sunt cu toată lumea ast-fel ! Nu ; numai cu aceea pe care-ĭ iubesc ! şi pentru că pe d-ta te iubesc, nu ţi ascund nimica din ciudatul meu caracter.

Mĕ privi iar.

—Ce sprîncene, şi ce ochi frumoşi ai !... şi fără să iau de seamă, sări de gâtul meu şi mĕ sărută pe buze. Indată însă, ca ruşinată de fapta ce făcuse, mĕ lăsă, şi-şi ascunse faţa între mâini.

Mĕ apropiai de dênsa, îi desfăcui încet mâinele, îi încinsei mijlocul cu braţul drept şi, cum dăduse puţin capul pe spate, îi sărutai cu foc buzele, roşii ca cireaşa. Inchise ochii, îmi atrase capul pe sânul ei şi mĕ privi în ochi.

— Dacă vr'o dată s'ar intâmpla să nu mĕ mai iubeşti, să ştii că voi muri.

—Te iubesc prea mult, ca să fiŭ în stare să te uit.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

In acel moment, sunetul clopoţelului de la poartă, ne vesti că venise d-nul Nicşorescu.

O luai de mână şi trecurăm sus.

Când veni d-nul Nicşorescu, ne găsi în salon.

Se apropiă foarte amabil de mine şi-mi întinse mâna.

— Ai venit deja?

— Da, îi răspunsei eu.

Şezurăm jos şi începui să-i istorisesc câteceva de prin Bucureşti, unde-mi spusese că nu-i călcase piciorul de 10 ani. Îi vorbii aproape două ore, iniţiindu-l în cele mai mici amănunte. Când masa fu gata, servitoarea veni de ne chiemă.

Cele mai alese bucate făcu onoarea acestei mese.

Cafeaua ni se servi în grădină.

Stătui până pe la 12 şi jumătate.

Înainte de a pleca, mĕ invită ca Duminica ce venea să iau dejunul la dênşii.

Le mulţumii foarte încântat de această nouă buna-voinţă şi plecai.

Duminică fusei present la dejun.

Mĕ opri şi pentru prânz.

Timpul era foarte frumos.

Pe la trei ore, d-nul Nicşorescu dete ordin să pue caii la trăsură.

Nouĕ ne zise:

— Am nişte afaceri cu un amploiat trimes de o casă engleză pentru nişte comande de batoze, deci nu pot eşi.

Am dat ordin să pue caii la trăsură. Vĕ pu-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

pue bețe în roatele sărmanilor muritori, îmi risipi și mie visul meu de aur, lăsându-mă cu buzele umflate.

Ne întorserăm acasă.

Tatăl Elenei ne întâmpină la scară.

Observai atunci, pentru prima oară, că mă privește cu o foarte mare bună voință și-mi surîde chiar.

Dupe masă mă chemă în camera lui de lucru.

Incue ușa, veni de se așeză lângă mine și privindu-mă drept în față, îmi zise:

— Domnule, știu că iubești pe Elena, de asemenea mai știu ca și fata mea te iubește, deci nu-mi rămâne alt-ceva de făcut, de cât să vă unesc, căci sunteți unul pentru altul. Am cercetat despre d-ta și am aflat că ești un tânăr, pe cât de așezat, pe atât de modest. Îmi convii din toate punctele de vedere și îți voi da pe Elena de soție, împreună cu cei 300000 de fr. zestrea ei.

La auzul aceestei cifre așa de enormă, îmi pierdui capul și mă roșii ca un rac.

— Domnule Nicșorescu, vă mulțumesc de această mare bună voință ce aveți către mine, dar trebue să vă gândiți că-mi este imposibil să primesc ce-mi oferiți, deci refuz!

Dênsul se uită mirat la mine.

Imi reluai sângele rece:

— Ascultați-mă vă rog d-le Nicșorescu, și să nu mă întrerupeți. Când voi fini, îmi veți da dreptate și d-voastră:

După cum ziceți c'ați aflat, nu sunt de cât un

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

tênĕr care sperĕ ca viitorul sĕ-i dea zile mai bune. Nu am altĕ avere de cât leafa mea.

Părinţiĭ mi-au murit de mult şi n'am moştenit alt-ceva de la dênşii, de cât un nume nepătat. Singurul om care s'a purtat faţă de mine ca şi un părinte, sunteţi d-voastră. Vroiţi sĕ-mi daţi pe Elena de soţie şi v'aţi mirat auzindu-mĕ cĕ refuz lucru care nu l'ar fi făcut poate un altul.

Sunt fericit de atenţiunea ce-mi daţi ; aşi fi fericit dacă aşi lua pe Elena, căci o iubesc, dar între mine şi dênsa e o distanţă mare:

Averea ! Şi nu mĕ încerc s'o trec. Aţi avea poate multe de zis, ca sĕ-mi combateţi această idee; dar eu vĕ voi spune numai aceste cuvinte :

Refus cu cea mai mare mâhnire mâna ficei d-voastră, pentru cĕ nu voesc ca acei care 'mi cunosc situaţia sĕ bârfească pe socoteala mea sau poate chiar pe socoteala ficei d-voastră. Omenirea aceasta e aşa de rea, cĕ dacă vede fericirea altuia, nu numai cĕ'l invidiează, dar caută ca sĕ-i şi strice această fericire. De mine va zice cĕ am fost un fel de aventurier, sau vênător de zestre, şi cĕ am întors capul ficei d-voastră numai pentru acest scop. Alţii vor fi şi mai rĕi şi poate nu se vor mărgini aci, ci vor mai adăoga cĕ fica d-voastră a făcut o greşeală,—avem atâtea exemple,—şi cĕ mĕ luaţi pe mine ca sĕ fiu paravanul acestei culpe, şi câte altele poate. Vedeţi acum cĕ am dreptul sĕ nu pot primi.

D-nul Nicşorescu mĕ lăsase sĕ vorbesc înainte

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

fără să mă întrerupă; când finii, dînsul începu să zâmbească.

De sigur că în zăpăceala în care mă aflam auzind de cele 300,000 de franci, spusesem vr'o gugumănie.

D-nul Nicşorescu zise:

— Ce spuneam eu? tot copil eşti! Mă însărcinez eu cu partea aceasta, atât de delicată pentru d-ta; vezi numai să fii pregătit peste două săptămâni. c'o să facem nunta.

Numai zisei nimic: O fericire atâta de mare mă strângea de gât.

Mai stătui puţin ca să ascult încă vr'o câteva sfaturi ce-mi dete, şi în urmă trecurăm în salon, unde eram aşteptaţi de o mulţime de invitaţi.

Aflaseră deja toţi că eu aveam să devin ginerele Elenei şi mă priveau curioşi, ca pe un animal rar, văzut pentru prima oară.

In seara aceea făcurăm logodna.

Numai ştiam ce să fac de bucurie.

Şi n'aveam dreptate?

Nu era să fiu un muritor rar, care găseşte paradisul visat, fără multă bătae de cap.

In acele momente mă gândeam la prieteni, cât de miraţi or să fie, când vor auzi că iau pe d-şoara Nicşorescu.

Din ziua aceea, începui să fac planuri pentru viitor, pe care 'l întrevedeam limpede, plin cu raze de fericire.

Dar!....

Căzui curând în desamăgire, ceea ce mă făcu

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

să blestem lumea și să zic că
o stea afurisită, că n'am noroc și că sunt bun de dat pe gârlă.

Iată ce se întâmplase :

Intr'o seară, ne-am plimbat mai mult ca de obicei în grădina publică. Timpul era foarte rece și Elena, cum era de slabă, răci.

Din ziua aceea numai părăsi patul, fiindu-i din ce în ce mai rău.

Trecuse mai bine de două luni și dênsa era tot bolnavă.

Părinții, erau în cea mai mare disperare ; eu asemenea plângeam ca un copil.

In cele de pe urmă, doctorii ne mai avênd nici o speranță, o condamnară.

Răceala o dăduse în oftică galopantă.

Ne uitam la dênsa cum se stingea ca o candelă al cărei oliu e pe sfîrșit, fără ca măcar să-i putem da cel mai mic ajutor.

Tot ce făcură părinții ca s'o scape, fuse în zadar : după două luni, adormi pentru tot-d'auna, iar sufletu-i curat și nevinovat, se duse să locuiască într'altă lume mai fericită.

Această lovitură fuse grea pentru toți.

Ultimele rămășițe ale acestei ființe atât de gingașe, care avusese o inimă și un caracter așa de nobil, le depuserăm în pământul rece al cimitirului Belu.

Sermana ! A murit înainte de a ști ce e lumea și pentru ce s'a născut.

Această mare nenorocire, care mĕ isbise așa

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

fără milă în tot ce avusesem mai scump, mĕ făcuse să slăbesc grozav.

Toată ziua o plângeam, până ce lacrămile mi se uscaŭ pe obraz.

Adormiam de multe ori îmbrăcat şi când mĕ trezeam noaptea târziu din somn, umblam pe strade ca un zăpăcit.

Câte o dată, singur cum stam în camera ei, mi-a duceam aminte de dênsa ; cum mĕ chema, când era bolnavă la patul ei, cum mĕ ţinea de mână, îmi căta cu drag în ochi, spuindu-mi că parcă se simtea mai bine când eu eram aproape de ea. Mĕ ţinea ore întregi aşa, şi-mi spunea cuvinte de dragoste, făcând planuri cum să trăim, cum să ne facem menagiul şi unde să mergem dupe ce dênsa se va face bine.

Eu o priviam cu milă şi căutam pe cât 'mi era posibil să-mi stăpânesc lacrămile, de oare-ce ştiam că zilele ei erau numĕrate ; când nu mai puteam însă să mĕ stăpânesc, treceam în iatacul ei de tualetă, îmi luam capul între mâini şi plângeam, zicênd :

Ce rĕu a făcut fiinţa asta de e răpită aşa de curênd din mijlocul fericirei ?

Inainte de a muri, m'a chemat lângă dênsa, şi-a înconjurat braţul pe dupe gâtul meu şi m'a ţinut aşa, aproape o jumĕtate de oră, sĕrutându-mĕ într'una şi rugându-mĕ să n'o părăsesc, să-i încălzesc mâinele, căci le simţea reci şi să-i sĕrut buzele, care şi ele începeau să se răcească.

Făceam tot ce-mi spunea iar lăcrămile îmi curgeau şiroaie pe obraz.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Toate aceste suveniruri mĕ tortorau grozav.

Dupe câte-va sĕptămâni, domnul Nicşorescu plecă în Italia să se mai întremeze.

Pentru că-mi făcea şi mie reu Galaţul, căci mai la fie ce moment îmi reaminteam de dênsa, îmi dădui demisia şi mĕ întorsei în Bucureşti.

Şase luni n'am făcut alt-ceva, de cât am plâns şi am oftat.

Doctorii, în cele din urmă, îmi spuseră, că dacă nu voi căuta să schimb acest regim şi dacă nu voi încerca să uit trecutul, nu prea garanteză că am s'o mai duc încă mult.

Această ştire mĕ puse pe gânduri.

Incepui dar să caut distracţii şi încet-încet simţeam că uit trecutul.

Când veni Toamna, rana era aproape închisă.

In Primă-vara anului următor, nu mai rĕmăsesed cât o aducere aminte.

De! dacă n'ai noroc?

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Margareta

A SASEA DRAGOSTE

Fiind-că totul e trecător de aceea se uită repede.

Trecuse aproape 2 ani.

Nimic tocmai aşa de însemnat în timpul acesta. A pardon! am uitat să vĕ spun că bărbatul Margareteĭ trecuse în lumea visurilor şi că dênsa rĕmăsese vĕduvă.

Intr'o dimineaţă primii o scrisoare cu marginele cernite. Era de la Margareta. Imi făcea cunoscut nenorocirea ce o isbise şi mĕ ruga, dacă timpul 'mĭ va permite să trec pe la dânsa căci se mutase în Bucureşti.

Toate suvenirile trecute se redeşteptară iară în mine:

Mi-adusei atunci aminte cât de mult ţinusem la dânsa şi, fără a maista la gânduri, luaĭ o birje şi fugiĭ la ea.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Mĕ aştepta.

Cum mĕ vĕzu, îmi eşi înainte.

Era aproape să n'o mai recunosc, aşa de mult se schimbase.

Amândoui strigarăm d'o dată:

— Margareto!

— George!

— Va să zică, tot adevĕrat e că 'ţi-a murit bărbatul?

— Vai da! sĕrmanul! cât am să-l plâng! Nu-l voiu uita nici o dată.

— Asta nu se ştie!

— Cum?... ai îndrăsnit?

— Şi de ce nu, adică?.. ai uitat cu cât foc ne-am iubit?

— Dar sunt abia trei zile de când 'l am îngropat!

— Cum steteam unul lângă altul şi ne priviam.

— Nici nu s'a bătătorit pĕmântul d'asupra lui!

— Cum mi-ai mărturisit, înainte de a pleca, că mĕ iubeai.

— Taci!... pentru numele lui D-zeu, George, îmi faci rĕu.

— Şi cum şedeam zile întregi, privind florile din grădină, care ne îmbătau cu parfumul lor.

— Mĕ înspăimânţi! Dacă te-ar auzi cine-va!

— Zilele acelea eraŭ aşa de frumoase! noi ne iubiam aşa de mult.

— George!... Imi faci cel mai mare rĕŭ, amintindu-mi tocmai acum acea unebnie a tinereţii...

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

a copilăriĭ noastre! Căci, la dreptul vorbind, ce eram noi pe atunci, de cât . . nisce copii ? Eu am uitat de mult aceste nimicuri. Nu voiŭ să'mi mai amintesci de ele: trecutul este mort cu toate suvenirele lui: Am jurat soţului meŭ că am să-i rĕmân credincioasă, şi pentru nimic în lume nu 'mi voiŭ călca jurĕmêntul!

— Vorbe!..

— Dar, George!...

— Da, da, vorbe!... Şi apoi, nu în tot-d'auna se face acĕea ce se zice; căci e uă distanţă aşa de mare de la una la alta!

— Iţi jur pe ce am mai scump că...

— ... Dupĕ uă sĕptĕmână vei uita cu totul pe soţul tĕŭ? Asta te mai cred.

— George! Dar tu mĕ insulţi, şi nu şciu ce mĕ face să staŭ cu un om care se îndoesce de cuvîntul meŭ.

— Să-ţi spuiŭ eu ce te face?

— Aşi fi curioasă!

— Amintirea trecutului, cu toate farmecile lui.

— Deacă crezi ast-fel, află dragul meu, că te înşeli: nu mai sunt acea care ai cunoscut'o la băi; sunt cu totul alta.

— Aşa crezi tu, eu îţi voiŭ proba contrariŭ; şi pariez că peste douĕ ore, cel mult, îţi vei schimba această idee; iar rĕposatul va rĕmâne într'u pomenirea lui D-zeŭ.

— Dacă vei mai îndrăsni încă, a-mi vorbi astfel, să scii că nu ne mai întâlnim nici odată, şi-ţi voiŭ zice adio pentru tot-d'auna.

— A, nu! aceasta nu mi-ar conveni câtuşi de

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

puţin. Iată, ca să nu te mai supĕr, nu-ţi voiu mai vorbi de aci înainte de cât cu respect. Voiŭ căuta să-mi înăbuşi simţimintele, pentru a nu te ofensa. Şi acum, fiind-că nu te-am vĕzut de atâta timp, te rog, fii bună, şi-mi povestesce toate nenorocirile ce ai întâmpinat.

—Ei vezi aşa: fii mai serios şi nu mai judeca lumea uşor.

— Am greşit, draga mea. Ce vrei? omul e supus greşelii. Şi afară de asta, ori-cine te-ar vedea ast-fel, te-ar iubi fără voia lui; acelea care ar privi ca mine această frumoasă figură tristă, acest corp şi el atât de frumos, desemnându-se în toată graţia şi deplinătatea perfecţiei sale într'acest doliu admirabil; acest păr care se rostogolesce pe acĕşti umeri dumnezeeşti; acela care ar simţi acest profum îmbĕtător care este aerul acestei locuinţe; ei bine, draga mea, acela ca şi mine, poate să uite un minut, un singur minut poate, respectul ce se cuvine virtuţii dumitale, şi respectul încă şi mai tînĕr al unui amor sfînt, pentru ca să simţă că nu este nici uă femee în lume care să răspândiască împrejurul ei uă aşa de putinţă îmbĕtare, ca să cugete că ar fi cea mai mare din toate fericirile aceea care i-ar da în posesie atâtea frumuseţi.

Şi oare ce este el de vină, dacă d-ta însufli amorul, poate chiar fără să vrei; în casul acesta cată să suferi şi a'l asculta mărturisirea: Dacă această mărturisire îţi pare uă ofensă şi dacă demnitatea d-tale suferă din astă causă, trebue să cu-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

geți, că între demnitatea care suferă și inima care iubește, pietatea cată să fie drept cea mai mare suferință, și ia cată să erte; așa dar îl vei erta. Aceia care ascultă, cu deșărtăciunea, ei, lingușitoarele omage ale lumei, se poate lăsa să se înșele: dar aceea care ca d-ta 'și a păstrat simplicitatea emoțiunilor sale, în mijlocul celor mai aspre preocupații ale spiritului, nu se poate înșela despre ceea-ce inspiră. Sufletul are o ureche care n'aude de-cât vocea sufletului, și care în ori-ce cas tot aude. A! dar ce fac? uitasem că am promis să fiu cuminte. Te rog, dragă iartămă. Am alunecat fără voia mea pe o pantă așa de primejdioasă și la aceasta nu ești de cât tu... d-ta de vină.

— Eu? și cum!

— Fiind prea frumoasă!

— George ai să sfîrșesci o dată!

— Iată că nu mai zic nimic.

A! la dracu! dar aci nu e de stat: fumul de tămâe te îneacă și negrul acesta nu prea mă înveselesce.

— Cum? îți face rău?

— Să crezi, că da: Sunt o ființă prea impresionabilă și simt că dacă voiu sta aci o jumătate de oră, așî începe să plâng și eu pe răposatul.

— Vom trece dar în apartamentul din partea cea laltă a curții, acolo nu am cernit.

— Cât ești de bună! Cine ar îndrăsni vr'o dată să te calomnieze că ești rea? Și cu toate acestea eu tot m'aș plânge puțin. Cu mine te-ai purtat ast-fel, că nu sciu singur ce să mai cred.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

M'ai lăsat să sufer şi 'mi-ai încuragiat amorul. M'ai lăsat să te iubesc, să ţi-o mărturisesc chiar, şi cu toate acestea mĕ ţineai la distanţă prin răceala d-tale. N'aşi fi în stare să zic cu siguranţă că m'ai iubit, sau că m'ai urît, căci aceste două simţiminte le aveai unite pentru mine, întrebuinţându-le aşa de bine la un moment potrivit. Şi totuşi aveam momente în care credeam că mai mult mĕ iubiai ; ce vrei, omul este egosit ! Oh, şi cât de fericit eram atunci !

— Iar ?

— A ! pardon !... Imi părea că suntem tot acei de acum doui ani. Imi va fi cam greu până ce să mĕ obicinuesc cu bariera care ne desparte.

Traversară mai multe coridoare. Maria înainte şi George după dênsa ; ajunseră la uşa unui apartament pe care dênsa o deschise, făcându-i loc ca să treacă el întâiu.

— A ! Da ! aşa vezi ! aci par'că-ţi mai vine să mai trăiesci... Bravo... frumoase lucruri sunt în casa asta... Ei, ce să-i faci dacă n'ai avut noroc ca să-ţi trăiască bărbatul ! cât de fericită ai fi fost (!?)... Apropos, Maria, ce culoare avea părul bărbatului tĕu ?

— Blondă.

— Blondă !... Hm !... culoare nemţească... Era înalt, bine făcut... frumos... ce culoare aveau ochii ?

— Albaştrii.

— Ochii în faţa scrobelei... Te iubia ?

— Ca un nebun !

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

— Sărmanul!

— Ce-ai zis?

— Nimic; îl plâng că era nebun!... nu lipsia nici o dată de-acasă?

— Nici o dată! Nu avea ochi de cât numai pentru mine.

— Cred şi eu: ochi albaştrii... Şi cum se numia? la băi am uitat să te întreb.

— Iancu Cosmescu.

— Cum ai zis? Iancu Cosmescu?

— Ei da! ce? te miră numele lui?

— Să înţelege că mĕ miră, de oare-ce e acela cu care m'a înşelat Virginia.

— Virginia? Cine e aceea?

— Fosta mea amantă. Căci, după ce tu... d-ta, pardon, te-ai reîntors la bărbat, eu a trebuit, se 'nţelege, să caut ca să te uit. N'am căutat mult, căci bine făcĕtorul care vede sufeninţele noastre, fiindu-i milă de mine, 'mi-a scos în cale acest înger în formă de femee, care se numia Virginia şi care mai avea particularitatea de a semăna cu aceea, pe care voiam s'o uit, ca două picături de apă.

Nu perd această ocasie favorabilă, o urmăresc, şi aflu că e fata singură la o femee bĕtrână Ii promit multe, multe de tot; ea fiind uşurică se învoeşte, şi după mai multe cadouri, amorul începu să întredeschiză uşa inimii sale: îmi dă şi mie un scaun cu cea mai mare politeţă, şi? iată-mĕ nu muritor fericit; dar... într'o zi îngerul meu fără aripi, citea scrisoarea unui profan; 'i-o răpesc cu furie din mână, şi

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

când mĕ uit, vĕd iscălitura bărbătului d-tale.

Ea caută să mĕ convingă, că acela care 'i scria era un vĕr despre al douilea unchiu, cu frica lui D-zeu ; însă termenii în care era scris bileţelul dedea cu totul alt înţeles.

Aşa fiind, îmi înecai necazul, îmi luai un adio tragic de la acĕea care zicea că nu m'a iubit de cât pe mine şi printre snspine îmi spunea că n'are să mĕ uite toată viaţa, neuitînd însă a lua napolionii ce-i pusesem pe masă. Ii mulţumii de atenţiunea ce-mi dedea şi plecai luând cu mine scrisoarea.

— O ai la d-ta ?

— Se înţelege că o am, căci d'atunci am căutat mereu pe amabilul domn Cosmescu, ca să-i mulţumesc de gentileţa ce a avut de a mĕ scăpa de prea iubita mea adorată care se prăpădea după mine. Înţelegi acum, în ce tristă situaţie aşi fi fost, dacă ea s'ar fi prăpădit. Noroc cu soţul d-tale, care 'i-ar fi demonstrat că plăcerea constă în a trăi şi că viaţa e foarte scumpă, alt-fel nenorocirea ar fi fost neînlăturabilă.

Dar ce ai? plângi ?... Ce copilărie !... Dar bine, raţionează că acum ar fi prea târziu ca să te înfurii.

Vezi, că D zeu fiind mai cu minte, băgând de seamă că soţul d-tale era aşa de fericit aci pe pământ, găsi mai nemerit să-l ia la dênsul sus...

— George, vreau să vĕd acea scrisoare.

— Iat'o. Şi George îi dete biletul.

Maria citi scrisoarea cu cea mai mare luare aminte.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

—Ingratul! Şi eu am avut prostia să-l iubesc!

— Iacă o greşală neertată. Aceasta ar trebui să 'ţi servească de lecţie pe viitor.

. . . . . .

Acum te-ai convins?

— Da!

— Şi ce vei face?

Maria se gândi puţin:

— Imi voi resbuna.

— Foarte bine, nici nu puteai face alt-fel; dar cum?

— Vei vedea;—se uită în ochiĭ lui George! tot mĕ mai iubeşti tu ca atunci.

— Mĕ 'ntrebi dacă te mai iubesc? dar aşi fi în stare să mor pentru tine.

— Nu mĕ 'nşeli?

— Nu mĕ numesc Cosmescu dragă; şi afară de asta 'mi pare că 'ţi mai aduci aminte că te-am iubit cu un amor ne-interesat şi cât de mult te-am respectat.

— Da, o ştiu! Aşa fiind dar, ai vrea să-mi înlesnesci resbunarea?

— Cu cea mai mare plăcere. Ce trebue să fac?

— Iţi dau voe să mĕ iubesci înainte şi te voi iubi şi eu; resbunarea va fi din cele mai frumoase.

— Vrei?

— Dacă vreau, dar aceasta m'ar face să visez o fericire la care nici nu mai speram.

— Atunci, sărută-mĕ!

— Cum? Să îndrăsnesc? Dar sunt abia trei zile de când l'aiîngropat...

— Şi de ce nu adică?.. Ai uitat cu cât foc ne-am iubit.

Muzeul Digital al Romanului Românesc

revistatransilvania.ro/mdrr

— Nici nu s'a bătătorit pământul d'asupra lui.

— Cum ne sărutam în crângul din vale!

— Mario! dacă te-ar auzi cine-va că vorbesci ast-fel după trei zile de la înmormântarea soţului tău?

— Serile acelea erau aşa de frumoase! Noi ne iubeam atât de mult!

— Destul! Mă învoesc să te sărut!

Apropo, Mario! ora e 7.

— Ei, şi?

— Au trecut tocmai două ore de când am venit.

— A! înţeleg! Ai spus că în două ore îmi voiŭ schimba opinia ce aveam despre soţul meu şi constat acum că ai avut dreptate: Adevĕrat tot ce se spune se face; e o atât de mare distanţă de la una la alta...

George rĕmăsese în extas, conteplând acel cap atât de frumos, şi îmbătându-se de un amor care până aci nu fusese nici o dată atât de pasionat.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

ZOIȚA

A SAPTEA AVENTURA

Depravația e crimă socială

O noapte furtunoasă și neagră acoperea pământul ca într'un lințoliu.

Vêntul urla pe stradele pustiite. Timpul era rece, iar ploaia care cădea într'una, spăla pavagiul, făcêndu-l să lucească la lumina turbure a felinarelor, ce par'că își dedeau atunci ultimul sfârsit în ceața deasă a nopții.

Câte-o uruitură de trăsură se amesteca cu șueratul ascuțit al vêntului furios, perzêndu-se pe largile bulevarduri.

Amândoi steteau aproape unul de altul și se priveau la intervale, mai mult pe sub ascuns.

A doua zi n'aveau să mai fie ca sub el aco-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

perământ. Trebuia să se mărite, îi era impusă aceasta de părinții ei care însă nu știeau nimic de dragostea acestora ascunsă aproape de 7 luni. Ne iubirăm niţel ; ba pot zice mai multişor, dar nu mai mergea.

Eu nu puteam s'o iau, căci nu ne lăsau rudele, trebuia dar să cedez cu toate că-mi venea foarte greu mai ales că imediat după cununie avea să plece cu soţul ei la Tulcea.

— Şi de mâine n'avem să ne mai vedem ? zisei eu oftând.

— Da, drăguță.

— Cu toate astea eu tot te mai iubesc şi-mi pare că vrei să glumeşti, căci am trăit aşa de bine aceste 7 luni de când ne cunoaştem.

— Trebuia să te gândeşti că o dată trebuia să se întâmple astfel. Sunt săracă; nu convin familii tale, deci nu aveai cum să mă ei.

— Crezi tu că eu aşi voi să mă despart de tine ? Nu 'ți închipui că-mi face rău lucrul acesta; dar daca nu se poate altfel.

Făcui o ţigară, o aprinsei şi începui să mă plimb prin casă.

Zoiţa mângâia un căţeluş mic, uitându-se din când în când la mine.

— Când faci nunta Zoiţo ?

— Nu ştiu sigur: poate peste trei săptămâni; poate şi mai târziu, să mă crezi că n'am nici o idee. Mă interesează aşa de puţin că nu-i dau nici o importanţă.

— Şi 'ţi vei iubi bărbatul ?.. mai mult ca sigur.

— ?!.. Ce întrebare 'mi faci şi tu ? de unde

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

vrei să știu aceasta ? Îl cunosc de o săptămână pe viitorul meu ginere, și tot de-odată și dânsul pe mine, acum depinde de împrejurările cum vom trăi ca să fim fericiți : amorul, tu o știi bine, căci ai spus'o de multe ori, vine cu încetul, nesilit, când e armonie în amândouă părțile. Daca va fi un bărbat cum se cade, se înțelege de la sine că am să-l iubesc.

— Cel puțin tu ai să găsești o plăcere nouă; pe când eu voiu rămâne cu suvenirul rămas de la tine.

Cu toate că în aparență eram liniștit când pronunțam aceste cuvinte, însă ceva ciudat se petrecea în toată ființa mea.

Mă apropiai de ea, o luai de talie, o priviĭ lung n ochi și o sărutai cu drag pe frunte.

Stătui mult așa. O mai strânsei o dată la piept și ea își luă un ultim adio de la mine.

O petrecui până la poartă, îi mai strânsei o dată cu căldură mâna și intrai după aceea repede în casă.

Pentru prima oară, de când o recunoșteam, simțiĭ urâtul singurătățeĭ.

Imi venea în acele momente să mă reped după dânsa, s'o opresc de a se căsători cu un altul și în ciuda tuturor rudelor mele care țineau atât de mult să mă însoare după vr'o fată de familie bună, numind această ca o afacere strălucită, să fug cu dênsa ori unde aș vedea cu ochiĭ, să mă ascund de toțĭ și să trăesc tihnit departe de ori-ce sgomot. Dar realitatea mă făcu să-mi adun cugetările și să zic că n'aș fi în stare

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

să mĕ ascund în vr'o pădure deasă, nezărit de nimeni, departe de sgomot, cum o fac mulţi poeţi, căci nu şunt eu în stare să mĕ hrănesc cu iarbă. Şi apoi, la urma urmei, nu făceam nici eu de ea, nici ea de mine.

A doua zi, mĕ sculai puţin cam palid.

Ziua aceea avui o durere straşnică de cap.

După o sĕptămână primii un bilet de învitaţie la nuntă.

Era de la dênsa.

Suvenirile trecute mi se redeşteptase în culori mai vii ; atunci pentru prima oară îmi păru rĕu că de ce nu o luasem eu. Era fată bună, îndatoritoare şi mĕ iubise chiar.

In ziua nunţei mĕ dusei la biserică.

Când o vĕzui, mĕ roşii până la urechi şi sângele îmi fugea cu repeziciune prin vine.

Era par'că mai frumoasă în rochea ei albă de mireasă cu flori de lămâiţă la piept şi cu beteala galbenă resfirată de-asupra pĕrului ei negru ca noaptea.

Bărbatul era bătrân şi urât.

Ea mergea cu capul în jos, abătută.

Aceea ce făcea era un sacrificiu. Işi plătea scump greşala făcută.

Poate că daca nu era să fie ast-fel ar fi luat vr'un bărbat mai bun dar în casul acesta cu ce drept ar fi ales ?

Ce ar fi dat în schimb ?

O fericire pierdută !

Deci n'avea, nici dreptul să fie măcar indignată.

Alţii s'ar fi indignat mai mult de dênsa.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Mĕ căuta cu privirea.

Când mĕ vĕzu se uită într'un chip foarte trist şi descurageat, par'că mi-ar fi zis :

— Vezi unde m'ai adus ?

Mie îmi făcea rĕu s'o vĕd aşa.

Stătui puţin şi plecai foarte rĕu dispus şi cu inima strânsă.

In timp de două luni nu auzii nimic de dênsa.

Intr'o zi mĕ plimbam la şosè.

Vĕd, într'o trăsură, doi tineri şi o fată ale cărei trăsuri mĕ isbiră grozav.

Imi bătui capul o oră întreagă să-mi aduc aminte de unde cunoşteam fiinţa asta, când îndată tresării. Aceea care-o vĕzusem nu fusese alta de cât Zoiţa. Dar atunci ce căuta la şosé cu acei tineri ? Unde îi era bărbatul ? Luai repede o trăsură şi o urmării.

Intrară la Villa nouă.

Ii urmai şi aci:

Când dete cu ochii de mine, rĕmase încremenită.

— Cum tu aci ? îi zisei cu, unde e bărbatul tĕu ?

— L'am lăsat !

Inţelesei îndată tot.

— Şi aceşti vecini ?

— Mi-a promis să-mi plătească o masă.

Şi, când pronunţă aceste cuvinte, două lacrimi se scursese încet pe obrazul ei aproape vînăt.

Ajunsese la ultima treaptă a desfrâului.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Plecai foarte abătut și trei zile nu dădui pe acasă.

De-atunci n'am mai văzut-o, și de câte ori îmi aduc aminte de dênsa îmi vine în minte trăsurile ei atât de delicate și caracterul ei blajin.

Muzeul Digital al Romanului Românesc

revistatransilvania.ro/mdrr

EMILIA

A OPTA AVENTURA

Matematicii judecă mult şi vorbesc puţin; femeile, din contră: judecă puţin şi vorbesc mult.

Pentru-prima oară când am cunoscut'o a fost într'o zi frumoasă de primă-vară, la şose.

Se plimba singură şi m'am apropiat de dênsa.

Inaltă, bine făcută şi un aer de distincţie în fisionomie.

Aştepta pe cine-va, căci prea era nerăbdătoare şi se uita mereu îndărăt.

Când văzu că mĕ opresc lângă dânsa 'mi aruncă una din acele priviri care numai dau loc la comentări.

Nu mĕ descurageai.

— Doamna, se vede, că aşteaptă pe cine-va ?

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

— ? !..... ridică din umeri şi trecu înainte.

— Poate că nu m'aţi auzit? V'am întrebat daca aşteptaţi pe cine-va.

— Te interesează pe d-ta aceasta?

— Nu; dar aşa de curiositate.

— Ai face mai bine dacă ţi-ai vedea de drum. Nu mĕ cunoşti cine sunt; atunci n'ai mai fi aşa îndrăzneţ

— Eu cred din contra: când cine-va se cunoaşte îşi poate permite asemenea întrebări. Insă pentru că nu am această fericire, voi face tot posibilul să vĕ cunosc.

— Ei, domnule! la urma urmei ştiĭ că începi să mĕ plictiseşti? N'ai altceva să faci de cât să opreşti oameniĭ din drum.

— Când aceşti oameni sunt femei şi încă aşa de încântătoare, ca d-voastră, atunci laşi ori-ce ocupaţie şi stai ca să le vorbeşti două-trei minute.

— Domnule, te mai rog înc'o dată, lasă-mĕ; sunt femee măritată.

— Atât mai bine.

— Cum atât mai bine?

— Ei da: Daca v'aşi fi întâlnit acum 2 ani şi daca mi-aţi fi spus că sunteţi măritată, la moment aşi fi plecat; acum însă nu mai comit asemenea prostiĭ: am început să înţeleg şi eu mai bine cum merge lumea.

Ce dracu! Pentru ce se mărită cine-va? numai ca să fie a bărbatului? Atunci căsătoria nu ar fi de cât un iad..

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

— Eşti obrasnic, domnule, îţi permiţi prea mult.

— Dacă sunt obrasnic, d-nă, aci nu sunteţi de cât d-v de vină.

— Cum ?

— Ei se'nţelege : daca n'aţi fi frumoasă, eu nu v'aş spune-o, şi daca nu v'aş spune-o, atunci nu aş fi obrasnic.

*

Aceste cuvinte au fost mai tari de cât cel mai tare argument,

Doamna mea s'a mai uitat înc'o dată la mine, m'a cercetat cu băgare de seamă ca pe un dobitoc pe care voeşte cine-va să-l cumpere şi se uită dacă n'are vr'un cusur ; după acest examen, îmi zise :

— Vĕd că nu eşti prost.

Imi place caracterul şi vorbele d-tale ; ba pot zice că-mi placi şi d-ta...

*

Nu ştiu cum s'a făcut, cum s'a dres, că mĕ pomenii peste două ore, într'o camĕră de hotel cu frumoasa mea necunoscută.

. . . . . .

Sunt şase ore.

Frumoasa mea *cunoscută* şedea lungită pe canapea, iar eu o priveam şi din când în când îi sĕrutam buzele.

— Ah ! doamnă ! trebue să ştiţi că mĕ simt cel mai fericit om. Nici nu speram ca într'un timp aşa de scurt să ne cunoaştem atât de bine.

— Mĕ iubeşti dar ?

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

— Foarte mult. Şi 'ţi jur pe ce am mai scump că toată viaţa voi petrece-o la genunchiĭ d v.

Sunteţi atât de frumoasă şi atât de perfectă, că două sute de ani de aş mai trăi de aci înnainte, nu mi s'ar urî cu voĭ.

— Nu cred,—daca s'ar întêmpla un fenomen ca să trăeşti atâta,—că peste aceste două sute de ani să aibi tot ideile pe care le ai astă-zi, te asigur că cel mult peste două luni ai să ţi le schimbi, şi n'ai să mai vorbeşti cu aprinderea de acum :

Toate lucrurile în lumea asta îşi au o margine, aşa că dragostea chiar. fie ea cât de aprinsă, îşi are marginea ei. Dincolo de această margine,— dă-mi un pahar cu apă,—dincolo zic de această margine, nu e de cât răceală, desinteresare, uitare desăvêrşită.

Eşti în stare să admiţi absurditatea că amorul cel mai pasionat va fi veĭnic? Că nu-şi are şi el un moment când toate acele nebuniĭ de tinereţe dispar o dată cu vêrsta şi că din toată pasiunea nu rĕmâne de cât o simplă aducere aminte?

— Aveţi o idee întinsă de lume; se vede c'aţi studiat'o mult, însă să-mi daţi voe a vĕ observa şi eu un lucru.

— Poftim.

— Eu cred că o fiinţă când are 22 de ani, ca d-v nu se gândeşte cu 40 de ani înainte.

Toţi ne gândim la present.

Aceea care se îngrijesc de viitor sunt foarte puţinĭ, orĭ poate că nici nu mai sunt.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Totul e azi ; mâine nu există.

Când cine-va se scoală de dimineaţă zice : Azi ce voi face, ce voi mânca ; nici de cum nu pomeneşte de mâine.

Aşa dar şi d-v îngrijiţi ca azi, când sunteţi tênără şi frumoasă să profitaţi de farmecul acestor frumoşi ochi negri, de aceste buze roşii ca sângele, de acest corp alb, bine format... de tot în fine ; căci mâine se poate întêmpla foarte bine ca să dispară tot ce aveţi azi. Atunci vĕ va părea rĕu că n'aţi fost alt-fel şi poate veţi regreta un pas greşit.

Pentru ce a lăsat natura parfumul florilor dacă nu le va mirosi nimeni ?

Pentru ce mai e frumeseţe daca nu e şi iubire.

— Imi dai voe ca să fiu de o altă părere şi să-ţi spun cu această ocasie că tocmai de acest «mâine» de care 'mi vorbeşti mi-e teamă.

— De ce ?

— Pentru că mâine ai să mĕ doreşti mai puţin de cât azi şi mâine poate să regreţi ce ai făcut azi. Vrei exemple ? iată-le :

Se joacă pentru prima oară o piesă nouă la un teatru ; te duci şi d-ta să vezi. Intâiŭ de curiositate sau de plăcere pentru a vedea ceva care se zice că e nou ; a doua oară şi daca te mai duci, o faci aceasta pentru că n'ai înţeles poate unele pasage ; a treia oară pentru că ţi-a plăcut mult monologul cutare, iar a patra oară... a patra oară eşti deja sătul, şi cauţi să găseşti alt-ceva.

Tot ast-fel e şi cu dragostea.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

In prima zi, zici că ai fi în stare să mori pentru ființa ce adori ; a doua zi, după ce ai posedat în totul pe această femee, te gândești mai puțin la acest pas fatal ; a treia zi și mai puțin, așa că în cele de pe urmă ajungi la conclusia să zici că era să comiți o prostie.

Dacă în unele casuri nu părăsiți imediat pe femeea care vi s'a dat, o faceți pentru cuvêntul că în amorul ei au fost câte-va pasage pe care nu le-ați înțeles bine, sau poate vr'un fragment care v'a plăcut mai cu osebire ; vine însă o zi când cunoașteți pe deplin, toate acestea, atunci vine și sațiul.

Un alt exemplu :

Vezi o femee frumoasă. In prima zi te uiți galeș la dênsa și oftezi la intervale regulate, spuindu-i printre suspine :

Oh !! Doamnă ! ce încântătoare figură aveți și cât de frumoși vĕ sunt ochiĭ atât de negri și așa de viĭ ! Sunteți cea mai divină făptură visată de vr'un poet.

Un înger, care a descins pe acest pământ spre nenorocirea celor care vor vedea atâta grație ce posedați. Sunteți cea mai desĕvêrșită creatură pentru care ori cine s'ar sacrifica fericit. V'am vĕzut și eu ; am tresărit la contactul privirei ce aruncați din ochi și am rămas uimit de o așa de mare frumusețe. Dacă Rafael v'ar fi vĕzut, Madonele lui ar fi fost și mai superbe.

După 4 zile :

OH !! Doamnă vĕ iubesc cu amorul cel mai pasionat care a fost vr'o dată inspirat vre unui

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

muritor! Vĕ ador cum florile adoră bine-făcĕtoarele raze ale soarelui.

Amorul ce simt pentru d-voastră e nebun, e grozav. Un cuvênt şi voi fi fericitul care găseşte paradisul! Un cuvênt al d-voastră îmi este de ajuns spre a fi transportat în regiunile felicitărei.

După 8 zile:

Scumpo! m'ai fermecat de tot! Acuma când eşti a mea cu totul, găsesc că fericirea ce am câştigat e şi mai mare după cum mi-am închipuit.

Sunt desolat însă că vicaţa ce o trăeşte un muritor pe pămênt'ul acesta e prea scurtă, căci cu tine nu i s'ar urî cui-va trei secole! Şi mie dar nu mi rămâne de cât ca să-ţi consacru toată viaţa iubindu-te vecînic cu acelaş amor cum 'l aveam acum în aceste prime zile de dragoste.

După 16 zile:

UF!!! am început să mĕ plictisesc! ce prost lucru ca în fie-care zi să vezi aceeaşi ochi, aceeaşi gură şi să asculţi acelaş glas care 'ţi ţipă în urechi. Voi căuta alte distracţii ca să 'mi treacă plictiseala.

*

Iată dar scumpul meu ce e amorul şi cât ţine dênsul. Vezi dar că am avut dreptate când ţi-am spus că poate mâine să-mĭ pară rĕu de ce am făcut azi.

Nu 'ţi pretind să fiĭ o escepţie şi să faci mai mult de cât semeniĭ d-tale, nu; ar fi absurd.

Nimeni nu e în stare să schimbe ziua în noapte, însă de vênt, numai la adăpost te poţi feri.

Acum te las.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Nu căuta să afli cum am fost, va fi în zadar. Rămâe-ţi aceasta numai ca un suvenir.

— Iţi pot spune numai atât: am făcut un pas de care mie-e groază şi nu-mi pot da încă bine socoteala pentru ce l'am făcut.

Zi şi d-ta că ai visat după cum voi face şi eu.

— Dar bine doamnă dacă v'aşi spune că vă iubesc că 'mi-este cu neputinţă să mă despart ast-fel de d-voastră fără să mai sper a vă vedea vr'o dată.

— Intre mine şi d-ta e o barieră pe care n'o mai poţi trece înc'o dată.

— Şi acea barieră?

— Bărbatul meu.

— Mi se pare că această barieră am trecut'o deja adineaori?

— Da! o dată! însă al douilea nu.

— Şi de ce?

— Aci nu pot să 'ţi răspund; mulţumeşte-te cu ce ai câştigat şi fii sigur că un altul n'ar fi avut această fericire.

Imi întinse mâna i-o sărutai cu respect fără a mai obiecta ceva şi se sui în trăsură care o duă în goană pe şosè ridicând în urmă un praf albicios.

De atunci sunt trei luni şi n'am mai întâlnit-o.

FINE

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr